

Utorak , 16. decembar 2008.

Svedok Josip Turkalj

Svedok Hussein Al-Alfi

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Pre nego što nastavimo, gospođo Mahindaratne, Pretresno veće je proverilo citate koji ste vi naveli, a odnosi se na gospodina Čelića. Oni nisu u potpunosti tačni. Vaš citat je bio širi od onog što je rečeno. Budite veoma precizni kada predočavate svedoku ono što su drugi svedoci rekli.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Časni Sude, mogu li samo da kažem da ja nisam predočila ono što je Čelić rekao u sudnici ili je to samo... ja sam samo govorila o svedokovoj izjavi u vreme kada je zastupnik uložio prigovor da se ja bavim pitanjem koje nisam istražila sa prethodnim svedokom.

SUDIJA ORIE: Reći ću vam da ćemo se tim problemom baviti u nekom kasnijem trenutku ovog jutra. U međuvremenu, gospodine Kay, vi ste spremni da nastavite?

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj, sada će vaše ispitivanje biti nastavljeno. Ja bih želeo da vas podsetim da ste i dalje pod svečanom izjavom koju ste dali na početku vašeg svedočenja. Molim vas, nastavite, gospodine Kay.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

svedok: Josip Turkalj

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KAY – NASTAVAK

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Turkalj.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Dobro jutro.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT KAY – PITANJE: Do 27. avgusta da li ste znali da je osoblje UNCRO-a dostavilo izveštaj 25. avgusta uveče garnizonu u Kninu da je u to vreme izbila vatra u Gruborima? Kada kažem „vatre“ mislim na požar pre nego na neku drugu aktivnost.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, u određenim razgovorima koje smo vodili, mislim da sam... mislim da je bila informacija, da su djelatnici UNCRO-a dali informaciju da je bio događaj na tom području, ali ne točno o kakvom se događaju radi, to nisam tada znao.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala. Jeste li znali da je 27. avgusta civilna policija UN-a podnela izveštaj policiju u Kninu da je došlo do neke vrste neprijateljskih dejstava u Gruborima 25. avgusta, Da je civilna policija UN-a podnela izveštaj policiji u Kninu da se nešto dogodilo u Gruborima?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa na ovo pitanje ja bih odgovorio da ne mogu se tačno... ne mogu znati datum kada sam ja bio upoznat ili kada sam dobio takvu informaciju i od koga, ali mislim da naknadno da je bila informacija da je civilna policija bila upoznata da je bio događaj na tom području.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ponovo, da li ste znali 27. avgusta da je kninska policija bila u dolini Plavno i to kao rezultat izveštaja civilne policije UN-a da se nešto dogodilo u Gruborima?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Mislim da je bila takva informacija.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dana 27. avgusta da li ste bili upoznati sa tim da je poručnik Dondo iz kninskog garnizona posetio Grubore 26. avgusta i podneo izveštaj lokalnoj policiji u Kninu da su neki ljudi ubijeni u Gruborima?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Kao što sam već rekao to je bila jedna informacija da je civilna policija bila upoznata od strane snaga... međunarodnih snaga da je bio događaj na tom području, ali nije mi poznato ime Dondo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da budem konkretniji, Dondo je u to vreme radio u kninskom garnizonu, on je otišao u policiju Knin 26. avgusta i podneo izveštaj tamo o tome šta se dogodilo. Da li ste znali da je neko iz garnizona u Kninu to učinio?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ne. Jedinu informaciju koju sam imao, znao sam da je bila informacija da je policija bila upoznata da je na tom području bio događaj, civilna policija.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, mogu li da zatražim razjašnjenje od svedoka. Vi ste rekli „jedina informacija koju sam ja imao“. Možete li konkretno da kažete datum i vreme kada vam je ta informacija bila dostupna. Da li je to bilo kada ste još uvek bili u Zagrebu? Da li je to bilo dok ste putovali? Da li je to bilo nakon što ste stigli u Gračac? Da li je to bilo... možete li nam molim dati detalje o tom trenutku.

SVEDOK TURKALJ: Koliko se ja sjećam, ja sam tu informaciju dobio kada sam bio dolje na području Knina.

SUDIJA ORIE: Samo... nakon što ste posetili...

SVEDOK TURKALJ: Ne. Mislio sam da je ta informacija bila vjerovatno u vrijeme posjete tom području Grubori zato sam rekao područje Knina, šire područje Knina. Znači na području... kada je bila posjeta područja Plavnog i Grubori.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Dana 27. avgusta, po vašem mišljenju ko je vodio istragu o tome šta se desilo u Gruborima 25. avgusta?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja nisam upoznat sa time da je vođena stvarna istraga. Ako je vođena možda je vođena 26-tog, ali 27-mog nije vođena istraga.

ADVOKAT KAY – PITANJE: A 27. avgusta da li ste znali za jedan službeni izveštaj specijalne policije od prethodnog dana, 26-tog, o tome šta se desilo u Gruborima?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ne. Ja nisam imao priliku vidjeti izvešće.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, ja sam vas hteo pitati da li ste videli neki od dokumenata specijalne policije pre 27. avgusta?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ne nisam ja vidio, obzirom da ja nisam bio u toj akciji, niti sam bio u zapovedništvu takve akcije, nisam imao priliku vidjeti izvešće.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT KAY: To je sve što sam ja hteo da pitam u unakrsnom ispitivanju. Časni Sude, postoji jedna stvar na koju ja treba da skrenem pažnju Sudu i tiče se dokaznih predmeta Tužilaštva broj P1151 i P1152. To su transkripti svedokovih video intervjua. Kada je moja uvažena koleginica iz Tužilaštva postavljala pitanja u petak, ja sam video transkript... pitanja i pasus koji je ona pročitala, ja sam otišao na dokazni predmet Tužilaštva broj P1152. U mojoj verziji ovog dokumenta, ovo je na stranici 46. Postoji i druga verzija dokumenta. To je isti prevod, ali su, ja mislim, slova veća gde je to na stranici 49. Ja mogu dati Sudu ove reference. A to se odnosi na, pominje se nešto indirektni govor gospodina Caseya... i ja znam da je časni Sud već govorio o tom ispitivanju gospodina Caseya... i pitanju stava stranke. Ja sam pogledao prevod tog pitanja od strane hrvatskih prevodilaca i ja nisam video reč koju ja znam jednu od dve, verovatno, linija za koju ja znam da znači linija. I ja sam video reč *smislu* i ja sam primetio u odgovoru gospodina Turkalja da je on upotrebio tu reč *smislu* i ja sam primetio u prevodu prevodioca reč *smislu*. Ja sam se obratio prevodiocu koji radi za nas i potvrdio mi je da ovaj pasus, reči gospodina Caseya nije bio dobro preveden svedoku. Svedok je dao svoj odgovor i ono što imamo ovde u našem zapisniku, a to nije pitanje koje se tiče svedoka, već je to stvar spisa i dokaznih predmeta, jeste da je prevod prevodioca bio pogrešan. Reč *smislu* znači *sence*, to ne znači linija, stranačka linija. Ja sam onda zaključio, tokom vikenda, da ne bismo ponovo gledali ceo dokument, pošto nemamo vremena, ja sam našao pasus koji me interesuje i primetio sam u nekoliko navrata da se to dogodilo tokom video intervjua...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Časni Sude, mogu li samo da kažem da zamolimo svedoka da skine slušalice.

ADVOKAT KAY: U redu.

SUDIJA ORIE: Pa, svjedok svakako ima interes u tome, gospođu Mahindaratne jer... mi očigledno govorimo o greškama u prevodu napravljenim tokom intervjua, to je jedno pitanje... naravno, gospodine Kay ja ne očekujem da ćete vi proći kroz svaki detalj istog. Ali ovde imamo jednu reč koju nam je dao gospodin Kay kao primer i on je rekao da ih ima više. Ja ne očekujem od njega i složio bih se sa vama da ne bi bilo primereno da prolazimo kroz sve detalje kako su odgovori pogrešno prevedeni ili da li je neki odgovor pogrešno preveden. Mi ćemo to morati sami razjasniti i to ne u prisustvu svjedoka. Ali, gospodine Kay skreće našu pažnju na greške u prevodu, ili bar moguće greške u prevodu tokom intervjua. Ako kažem prevod, trebalo bi da kažem tumačenje. To je stvar koje svi mi treba da budemo svesni, ako ima smisla u onome što on govori.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: To je tačno, gospodine predsedavajući. Mi bismo trebali da proverimo i ja ni na koji način ne osporavam ako je gospodin Kay to već proverio, ali mi bismo trebali proveriti koji je tačno problem sa prevodom i raspravljati o tome u prisustvu svjedoka može otvoriti nepotrebne mogućnosti, gospodine predsedavajući, konkretno jer ispitivanje nije završeno.

SUDIJA ORIE: Da. Ja sam svestan toga. Prednost je što mi postajemo svesni mogućih izvora zabune i to ne bi trebalo, u toj meri, slažem se, ali ja mislim da sam bio prilično jasan kada sam rekao gospodinu Kayu kada se radi o tome da ako se to pitanje pokrene tokom dodatnog ispitivanja, onda, naravno, mi tu imamo hrvatski tekst ovde, pa možemo proveriti na licu mesta da li ima bilo kakvih problema u prevodu i ja ne bih očekivao ni od koga da zloupotrebi ovu situaciju, i ako bilo ko pokuša, onda će prva stvar, naravno, koju će Pretresno veće uraditi je da stavi tačku na svaku zloupotrebu jer imamo mogućnost da proverimo odmah u čemu je stvar. I sutra možda gospodin Turkalj ne bude više ovde. Gospodine Kay, vi ste istakli moguće greške u prevodu tokom tih intervjua. Da li ja treba da shvatim da vi želite da se to proveri detaljno?

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude. Ovo je bila jedna na koju sam ja skrenuo pažnju i to me je nateralo da pogledam i druge paragrafe i ako kažem Pretresnom veću šta se meni čini da je problem, razumljivo je, postavljeno je jedno dugačko pitanje, prevodilac ne prevodi svaku reč i ja ne ukazujem na pasuse gde nedostaje pojedina reč. To me jednostavno ne interesuje, ali postoje veoma značajni pasusi, po mom mišljenju, koji su u interesu rešavanja ovog pitanja i u stvari bi interesovali sve stranke u procesu i ja sam to proverio tokom vikenda samo da bih sebe zadovoljio i ja sam bio kratak po tom pitanju. U izvesnom smislu ja upozoravam Pretresno veće na ovo i predlažem način na koji da se time bavimo. Ja nameravam da te pasuse uvrstim u jednu tabelu sa tim šta smatramo da je problem u tom pasusu, zatim bi to dostavili Tužilaštvu kako bi i oni dobili instrukcije po tom pitanju i onda možemo da vidimo da li postoje neslaganja. Ja sam siguran da sam dobio dobar savet u vezi sa ovim. I onda da obavestim Pretresno veće, tako da to može biti neka vrsta podneska pre nego stipulacija tako da Pretresno veće ne bi radilo, po mom

mišljenju na očigledno pogrešnim informacijama, što mislim da bi bilo veoma neprijatno za svakoga ako bilo ko pogleda dokazni predmet.

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne... (*preklapanje govornika*)...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: ... (*preklapanje govornika*)...

SUDIJA ORIE: ...prihvatljivo za vas. Gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Izvinjavam se, gospodine Kay, što prekidam ali sam primetio istu stvar u nekoliko navrata u vezi sa nekim prevodima u transkriptu i ja bih Sudu posebno...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, pokušavamo da izbegnemo da ukazujemo na određene delove razgovora kako ne bismo, jer bismo suprotno, morali stvarno da zamolimo svedoka da skine slušalice. Ako je to stvar koja je hitna u vezi sa kojom Pretresno veće ne može čekati pre nego što prođemo kroz ono što je sugerisao gospodin Kay, onda bismo trebali da zamolimo svedoka da skine slušalice ako bi to uticalo na ispitivanje koje se očekuje danas.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: (*preklapanje govornika*)... Izvinite, časni Sude. Nisam video da još uvek ima slušalice. Mislim da ovom prilikom neću govoriti očigledno o određenim delovima transkripta ovog razgovora ali ima značajnih pitanja u vezi sa prevodom određenih delova koji su očigledno veoma važni za sam predmet. Dakle, ja ću to ostaviti na tome. I ono što ja radim je isto onome što je predložio gospodin Kay. Ja ću objediniti delove za koje mislim da, bilo da nisu u potpunosti prevedeni ili su pogrešno prevedeni i ubaciću ih u tabelu. Hvala. Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno, ako postoje pitanja koja direktno utiču na svedočenje ovog svedoka koje je dao ovih dana, i gospodine Kay, vi ste dali jedan primer. I to je predočeno svedoku... ja ne znam da li je formulacija upravo imala veliki uticaj na njegove odgovore, ali ako postoji bilo koje pitanje koje je imalo direktnog uticaja na, naravno, svedok je još uvek ovde, pa bih vas ja ona pozvao, gospodine Kuzmanoviću ili vas gospodine Kay, da postavite pitanja svedoku u vezi sa tim delovima, ne nužno ističući šta je pogrešno prevedeno, i slične, nego samo da proverite kroz pitanja i odgovore...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Naravno, ja bih se složio sa procedurom, ali u ovom slučaju, ja mislim da je samo odgovor svedoka u redu u odnosu na pitanje. Ali ono što je prevedeno, to je ono što nije u redu. (*preklapanje govornika*)...

SUDIJA ORIE: Onda nema potrebe. To ne utiče, onda bi to moglo... stvari se mogu popraviti na način koji je predložio gospodin Kay.

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude. Ja sam razmotrio dodatke ili izmene koje je svedok dao kada je došao ovamo i kada sam ja to pregledao, da tako kažem, i sklopio sve to u svojoj glavi što je uzrokovalo da ovo postane jedno akademsko razmatranje stvari nego više praktičnije procena o tome kako da se bavimo time. Ako mogu da kažem, mi ne želimo da ovaj transkript bude perfektan u svakoj reči, jer me to ne zanima, i jednostavno, nemamo ni takve resurse koji bi nam

to pravdali. Ali to su bili pasusi za koje ja verujem da su značajni za ono što ja iznosim i ono što ja predlažem biće ograničeno samo na to a ne na svih 500 stranica jer bi to jednostavno bio zadatak koji meni nije ni od kakvog značaja.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno, Pretresno veće je obavešteno da ima i drugih delova gde trebamo biti veoma obazrivi prilikom korišćenja ove izjave i Pretresno veće to svakako neće samo držati po strani već ćemo to imati na umu.

ADVOKAT KAY: Zahvalan sam, časni Sude. I kao što je bilo sa gospodinom Theunensom, mi ćemo to razrešiti što je pre moguće.

SUDIJA ORIE: Hvala.

ADVOKAT KAY: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: Jeste li spremni da unakrsno ispitajte svedoka?

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine predsedavajući. Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj, sada će vas unakrsno ispitati gospodin Kehoe. Gospodin Kehoe je zastupnik gospodina Gotovine.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Turkalj.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Turkalj, ja samo želim da razjasnim nekoliko pitanja i to gledajući vašu izjavu, a to je dokazni predmet Tužilaštva broj P1150 zajedno sa vašim transkriptom. Prvo pitanje na koje bih želeo da se osvrnem je vaš opis akcije koju je izvela specijalna policija ujutro 4. avgusta. Ako vam u bilo kom trenutku treba dodatno objašnjenje, molim vas, zaustavite me i ja ću pokušati da to uradim. Na stranici... u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P1150, a to je na vašem transkriptu stranica 78 red 21, vi kažete da je plan za napad išao u pet ili šest... pet do šest pravaca. A onda idemo napred još dve stranice do stranice 80 tog istog dokaznog predmeta. „Svaki pravac koji je bio određen imao je podršku jedne artiljerijske grupe koja je trebala da ih prati i da ih sledi.“ Na vašem transkriptu na stranici 13700, postavljeno vam je dodatno pitanje. I ja bih samo želeo da prođemo kroz ovo i da ovo razjasnimo. Moj kolega, gospodin Mikuličić, vam je postavio neka dodatna pitanja, i to je na stranici 13700, počevši od reda 23, govoreći o... red 22: „Možete li nam opisati na koji način je

artiljerija specijalne policije korišćena? Ko je tražio podršku i ko je dao dozvolu za upotrebu artiljerije? Kakav je bio postupak?” Odgovor: ”Procedura je bila vrlo jednostavna. Svaka osa napada uključivala je glavnu i pomoćnu osu i imala je raketnu artiljerijsku bateriju dodeljenu za te svrhe. Svaki komandant svake osovine koristio je svoju sopstvenu bateriju koja mu je dodeljena kao podrška i tražio je i drugu vrstu podrške ako je potrebna.“ Dakle, da razjasnimo ovo, gospodine Turkalj, u svakom konkretnom pravcu kojim je išla specijalna policija, svakom pravcu je bila dodeljena artiljerijska baterija?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na stranici 13697 vašeg transkripta postavljeno vam je pitanje: „Možete li nam reći koju vrstu artiljerije je imala specijalna policija koju je mogla da koristi u operaciji *Oluja*?“ vaš odgovor je bio: „Kada je reč o njihovoj vlastitoj artiljeriji, oni su imali mešovite artiljerijske baterije koje su se sastojale od minobacača od 128 milimetara i bacača raketa RAK-12.“ Ja želim da razjasnim jedno pitanje na tu temu a to je zbog toga... moguće da je u pitanju nešto što je greška u transkriptu, nisam siguran, ali bez obzira, u vašem svedočenju od prošle nedelje, a to je na stranici 13693 red 6 vi ste rekli: „Svaki komandant je na svojoj osovini napada imao višecevni raketni bacač od 120 milimetara i bacač raketa tipa RAK.“ Kada ste rekli višecevni raketni bacač od 120 milimetara, da li ste nameravali da kažete od 128 milimetara?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ako je višecevni raketni bacač, onda je 128.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospođa Mahindaratne vam je postavila niz pitanja o... ako mogu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, pre nego što nastavite, ja imam nekih poteškoća da pronađem vašu referencu na stranici 78, a reč je o 78. Stranici od 138 stranica, mislim da ste rekli red 21. Ja to ne mogu pronaći...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se. To je trebala da bude stranica 78 red 28.

SUDIJA ORIE: Kod mene je 28 prazan red.

ADVOKAT KEHOE: Ja gledam... ja gledam dokazni predmet Tužilaštva broj P1150 i ne znam da li je to... da li se u elektronskoj sudnici pojavilo drugačije, ali to je ono što sam ja odštampao. Na dnu piše 78. od 138 stranica, ja mislim da je to 1150.

SUDIJA ORIE: Da. Ja sam dobio 138... vi očigledno radite sa kopijom koja nije potpuno ista onoj koja je učitana u elektronsku sudnicu.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ovo je, u stvari... ja sam našla istu stranicu i gledam sada 78. od 137 stranica, gospodine predsedavajući, ako možete da mi date minut.

SUDIJA ORIE: Pa, ako ceo dokument ima 137 umesto 138 stranica, onda zvuči logično da pogledam na stranici 77.

ADVOKAT KEHOE: Tačno, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: I to je ono što ja upravo radim.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, rečeno mi je, informisana sam da je u elektronskoj sudnici, to se pojavljuje kao dokument od 138 stranica ali poslednja stranica je prazna, ali stranica i dalje postoji iz nekog razloga.

SUDIJA ORIE: Pa imamo dve vrste numerisanja stranica, gospođo Mahindaratne. Jedno je numerisanje stranica u elektronskoj sudnici, elektronsko numerisanje, ali takođe postoji i ono koje se nalazi odštampano na dnu stranice, što se u elektronskoj sudnici pojavljuje kao 77. od 138 stranica. Dozvolite mi da proverim poslednju stranicu. Poslednja stranica je prazna stranica, to je tačno, ali ne mogu ništa ni da nađem na stranici 77.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Informisan sam da je već skrenuta pažnja na ono što sam ja utvrdio i to se drži podalje od mene verovatno iz veoma dobrih razlog da se ja ne bih time bavio. Ja razumem da je kopija na papiru sa kojom strane rade drugačija verzija od one koja je učitana u elektronskoj sudnici, zato vas pozivam da se u sistem elektronske sudnice učita verzija, verzija koju je svedok koristio, jer u suprotnom imamo veliku zabunu do koje može doći kasnije. Ja ću to za sada ostaviti, nisam bio svestan da pokrećem tako veliki problem, nego jednostavno nisam bio u stanju da pronađem referencu, gospodine Kehoe. Hajde da nastavimo sada. Pretpostavljam da ste precizno citirali, navikao sam u koliko ste zabrinuti.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Mogu li da nastavim, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas, učinite to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Turkalj, vi ste se pozvali na dokazni predmet Tužilaštva broj P1154 tokom glavnog ispitivanja od strane Tužilaštva. Ovaj dokument... na prve dve... navodi spisak troškova i zahtev generala Markača da se popune zalihe, prvo su mine od 122 milimetra iz minobacača. Da li je to tačno?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, da li mislite od 120 milimetara, kao što piše u dokumentu? *(preklapanje govornika)...*

ADVOKAT KEHOE: *(preklapanje govornika)...*

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mine od 122 milimetra i to su mine od 120 milimetara za minobacače koje su jedinice imale, zar ne?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Na ovom dokumentu piše mine, 122 milimetara, to su mine za minobacače.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To su u stvari mine za minobacače. To je ono što ja govorim.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pod brojem 2 su rakete od 128 milimetara. To je projektil od 128 milimetara za RAK višecjevni raketni bacač koji ste vi koristili, tačno?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: To je raketa za RAK-12, 128 milimetara.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Turkalj, ova dva unosa, pod brojem 1 i 2, oni su za oružje koje su pojedinačne jedinice specijalne policije posedovale i koristile za napad koji je počeo 4. avgusta, zar ne?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Rekli ste nam na stranici 13706 da je u zavisnosti od faze akcije najveći deo artiljerije bio raspoređen na prvoj liniji odbrane. Dakle, da li bi bilo u redu reći na osnovu vašeg iskaza i ovog dokumenta da je većina ovih projektila potrošena 4. avgusta kada ste vi pokušavali da probijete odbranu Vojske RSK?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Na ovom spisku se ne govori ništa o utrošku projektila od 122 milimetra za raketni sistem Grad, zar ne?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ne, ne koristi se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prema dokaznom predmetu Tužilaštva broj P619 a to je izveštaj podnet generalu Červenku 26. novembru 2001. godine višecjevni raketni bacač od 122 milimetra je višecjevni raketni bacač koji je dostavljan specijalnoj policiji na nivou HV-a, zar ne?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine predsedavajući, možemo li dobiti na ekranu taj dokument na koji se gospodin Kehoe poziva, pa da možemo...

ADVOKAT KEHOE: Naravno. Dokaznom predmetu Tužilaštva broj P619. To je na BHS-u stranica 23; a na engleskom to je stranica 19. To je bio dokument na koji se pozivala gospođa Mahindaratne tokom glavnog ispitivanja. Rečeno mi je da je konkretni deo o kome govorimo, gospodine predsedavajući, u verziji na engleskom na stranici 19 a na BHS-u u stranici 23.

(Pretrase veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Gospodin sekretar me je informisao da on pod P619 ima dokument na dve strane. Ja nisam našao...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, gospodine predsedavajući. Mislim da sam pogrešno rekao. To je dokazni predmet Tužilaštva broj 614. Izvinjavam se. Mislim da sam na početku pogrešio.

SUDIJA ORIE: Gospodin Turkalj, uskoro ćete dobiti drugi dokument.

ADVOKAT KEHOE: Da, gospodine predsjedavajući. To je dokument na koji se pozivamo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodin Turkalj, ja mislim da ste o ovome govorili tokom glavnog ispitivanja i svakako tokom unakrsnog ispitivanja mog kolege Mikuličića. I vidite negde na sredini stranice, svakako u verziji na engleskom i vidim da je to pri dnu stranice na BHS-u, da je specijalna policija bila ojačana raketnim i artiljerijskim snagama HV-a ojačana 130-to milimetarskim topovskim vodom, ojačana haubicom od 122 milimetra D30 i jednim raketnim sistemom Grad od 122 milimetara. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo da budem jasan, višecevni raketni bacači od 128 milimetara su bili razmešteni od strane specijalne policije duž osovina napada i raketni sistem od 122 milimetra je bio na nivou HV-a. Da li je to tačno?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Raketni sustav, odnosno višecevni bacač raketa 122 milimetra bio je pridodan od strane Hrvatske vojske za akciju na tom području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi da pokrijem još nekoliko manjih slučajeva i jedan o kom bih želeo da razgovaram sa vama kratko je dokument koji vam je pokazala gospođa Mahindaratne na stranici 13699, a to bi bio dokazni predmet Odbrane broj D1095. Gospodine Turkalj, ovo je dnevni borbeni izveštaj OG-a ili operativne grupe Zadar, od dana 4. avgusta 1995. godine. I kao što vidite na sredini stranice u paragrafu 4 o aktivnostima specijalne policije. Gospodine, ja pretpostavljam na osnovu vašeg svedočenja to su naređenja koje ste vi dobijali da izvršite napad i koja su bila drugačija od naređenja koje je HV davao operativnoj grupi Zadar. Da li je to tačno?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Što se tiče mojih zapovjedi ili naših zapovjedi, ovoj grupi sam ja davao konkretno ciljeve po kojima treba djelovati i nisu bile iste kao, bile su drugačije u odnosu na operativnu grupu Zadar.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, operativna grupa Zadar je imala svoja sopstvena naređenja za napad i OG Zadar je imala sopstveni spisak ciljeva, a specijalna policija je imala svoja naređenja za napad i specijalna policija je imala svoje spiskove ciljeva. Da li je to tačno?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Točno, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine predsjedavajući, imam nameru da ponudim na usvajanje bez prisustva svedoka nekoliko naređenja za napad OG Zadar i listu ciljeva kao i neka prateća dokumenta i u ovom trenutku i ja sam o tome razgovarao sa gospodinom Russoom jedan od dokumenata kako su mi rekli iz prevodilačke službe oni to nisu preveli... rečeno mi je da će do ponedjeljka jedan od dokumenata biti preveden. Ovaj svedok... ovde je reč o operativnoj grupi Zadar. Ovaj svedok je prirodno policajac specijalne policije, ali zamolio bih Sud da nam u pauzi pomogne da taj poslednji dokument dobijemo preveden i ja verujem da će se gospodin Russo složiti sa tim zahtevom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja verujem... ako je u pitanju prevod, nemamo problema sa tim. Molim da prvo dobijemo kopiju onoga što je dostavljeno prevodilačkoj službi da se uradi prevod. Ja ne znam da li je ovo ceo dokument, koji deo dokumenta treba da bude preveden. Mi samo želimo da to prvo pogledamo.

SUDIJA ORIE: Da li sam razumeo da je osnovna svrha toga da vidite ko je kontrolisao koju vrstu oružja i ko bi ih razmeštao, i pod čijom komandom je bila korišćena.

ADVOKAT KEHOE: To je lični dnevnik, gospodine predsedavajući, ne želim sada da navedem ime te osobe. To je lični dnevnik koji ima različite informacije u vezi sa napadom od 4. avgusta, stoga i takođe neke lične informacije koje nemaju nikakvu posledicu. Ali ja verujem da su strane zainteresovane da vide taj deo.

SUDIJA ORIE: Mislim da je razumno ako vi... da tražite od gospodina Russoa da zajednički budete u ovome, da mu date kopiju i onda biste mogli da to dobijete prevedeno.

ADVOKAT KEHOE: ja mislim iako mi moj dobri prijatelj gospodin Russo nudi pomoć ja i dalje mislim da nam treba podrška Pretresnog veća... (preklapanje govornika)

SUDIJA ORIE: Da. To je u redu. Ako želite da ponudite ova dokumenta na usvajanje bez prisustva svedoka, vi znate uputstva Pretresnog veća kako to da učinite. Mogu li da postavim jedno dodatno pitanje gospodinu Turkalju. Gospodine Turkalj, mislim da ste rekli... ali dozvolite mi da to prvo proverim... da ovi raketni bacači Grad nisu korišćeni. Da li je to ono što ste vi rekli? Dozvolite mi da to proverim. Jer oni nisu naredili da se zamene projektili... dozvolite mi da to pronađem. Da, bilo vam je postavljeno pitanje, gospodine Turkalj, gde se kaže: na ovom spisku se ne pominje o utrošku projektila za raketni bacač Grad od 122 milimetra, zar ne? I onda ste vi rekli: Ne nije bio korišćen. Da li ste mislili da on uopšte nije bio korišćen ili da ga vi niste koristili, ili da je on bio pod kontrolom nekog drugog?

SVEDOK TURKALJ: Ne mogu sad tačno, nemam taj odgovor pred sobom, ali višecevni bacač raketa Grad je korišten tokom akcije Oluja i on ima utrošak streljiva. To je vidljivo iz izvešća koja sam ja dostavio po ciljevima vojnim na tom području, jedino pitanje kada je korišten, to je jedno drugo pitanje i po kojim ciljevima.

SUDIJA ORIE: Hvala na tom odgovoru. Gospodine Kehoe, molim vas nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Mogu li samo da se nadovežem na to, gospodine predsedavajući.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U vezi sa popunjavanjem projektila za 122... zar to nije dolazilo od strane HV-a, a ne od strane specijalne policije?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja mislim da je dodatno streljivo za raketni bacač 122 nije niti traženo niti je došlo za... u samoj akciji *Oluja*.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da pređemo na vaše svedočenje koje ste dali juče u vezi sa upotrebom artiljerije za neutralizovanje i ometanje. Ja se pozivam, gospodine

predsedavajući, na stranicu 13704 počevši od reda 11. Vi kažete: „Neutralizovanje toga... misli se na mete... znači onemogućavanje meta da deluju. Ometanje meta znači ispaljivanje manjeg broja projektila na tu lokaciju kako bi se umanjila njegova sposobnost da deluje u aktivnostima... izvinjavam se, kapacitet da se uključe u aktivnosti u koje je lokacija obično uključena.“ „Pitanje: Na osnovu taktika koje je koristila specijalna policija u ranoj fazi operacije *Oluja*, da li biste rekli da su oni delovali po ciljevima sa namerom da ih neutralizuju ili da ometaju njihove aktivnosti.“ „Odgovor: Pa ako govorimo o ciljevima po dubini borbene linije, onda je bilo očekivano da se ometaju njihove aktivnosti, ako govorimo o ciljevima koji su bili na liniji fronta ili odmah iza linije fronta, onda je namera bila da se neutralizuju ciljevi.“ Gospodine, ja bih želeo da sa vama malo razgovaram o vašem svedočenju o aktivnostima ometanja i gde ste rekli da želite da umanjite kapacitete da se uključe u aktivnosti u koje su te lokacije obično bile uključene i takođe ste prethodno svedočili o pucanju po raskrsnicama, po raskrsnicama u dubini, na primer u Gračacu. Recite nam malo o tome zašto ste pucali po raskrsnicama u dubini i na koji način je to umanjivalo kapacitet uključenosti u aktivnosti na tim lokacijama.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa ja ću na to pitanje odgovoriti nešto kratko. Jedna od osnovnih zadaća topništva sprečavanje dovođenja novih snaga na prvu liniju fronte gde se vode određene borbe a križanje puteva na područje Gračaca je izuzetno bitno bilo za naš pravac napada i djelovanje po tom križanju u svakom slučaju i po drugim ciljevima vezano za komunikacije u svakom slučaju je doprinjelo da snage koje su eventualno trebale uvesti na liniju fronte su, ili im je omogućeno ili otežano njihovo dovođenje. To je jedna od zadaća topništva.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi samo da još nešto kaže o ovom poslednjem odgovoru i ja znam da ste vi želeli da budete kratki. Ali zar nije cilj o kom ste upravo govorili kada je reč o dejstvima artiljerije po dubini i ometanju dejstava Vojske RSK zamišljeno tako da se Vojska RSK drži na jednom mestu i da im se onemogućí regrupisanje i kretanje kako bi ponovo došli do linije fronta?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Da, to je tako kako ste vi rekli sad.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Isto tako, gospodine, zar nije jedan od načina da artiljerija pokušava da ometa aktivnosti po dubini je da pokuša da ometa njihovu komunikaciju nedozvoljavajući različitim jedinicama da komuniciraju ili da se spoje?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Točno, to je jedna od, takođe, osnovnih zadaća topništva.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Takođe ste govorili o neutralisanju neprijatelja. I govorili ste o neutralisanju neprijatelja. Ne samo na liniji fronta već takođe iza linije fronta, neposredno iza linije fronta. A to je ponovo na stranici 13704, redovi 22 i 23. Možete li nam to malo objasniti kada pokušavate da neutralizujete cilj, neprijatelja, ne samo na liniji fronta već iza linije fronta, šta je na liniji fronta a šta je odmah iza linije fronta i u kakvom su odnosu jedni sa drugima?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa svake snage, tako i vojska Republike Krajine koja je bila imala je prvu crtu bojišnice, ali prva crta bojišnice, po mom mišljenju, nije dubina deset ili sto metara, radi se o dubinama od par kilometara. Sve je to prva crta bojišnice. Isto tako svaka vojska ima po dubini svoje topničke položaje, svoje rezervne snage, znači svoje pričuvne snage, ima svoju logistiku. To je sve prva crta bojišnice i svakako da smo mi dužni, odnosno zadaća

topništva je neutralizirati sve te snage na toj crti bojišnice. Tu su naravno i zapovjedna mjesta jedinica ranga satnije, bojni i ostalo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A to su bili ciljevi kada ste govorili o neutralisanju ciljeva otvaranjem vatre, što je počelo u jutro 4. avgusta. Da li je to tačno?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tako je, to su ciljevi koji su se svakako trebali neutralizirati u fazi napada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Turkalj, ja bih sada želeo da vam pokažem dokument za koji verujem da ga niste videli ranije, ali on je usvojen u spis i to je izveštaj pukovnika Vojske RSK Jovana Kordića i to je dokazni predmet Odbrane broj D435 i to je izveštaj Vojske RSK o napadu do kog je došlo u jutro 4. avgusta od strane specijalne policije. To je dokument na pet stranica na engleskom. Ja ne planiram da prođem kroz to red po red. Ali vi možete videti, ovo je izveštaj devete motorizovane brigade Vojske RSK. To je od 9. avgusta 1995. godine gde u prvom paragrafu oni govore o napadu u rano jutro. A drugi paragraf: „Ustaše su glavnim snagama krenule u napad sa težištem na reonu odbrane Prvog motorizovanog bataljona Mali Alan 4. avgusta 1995. godine u 5 časova. Oni su sinhronizovano ciljali grad Gračac i put koji vodi od Gračca do Medaka artiljerijom dugog dometa sa težištem na raskrsnici ruka. To je vrsta artiljerijskog napada o kom ste vi govorili pokušaj da se ometaju snage Vojske RSK. Da li je to tačno, gospodine Turkalj?“

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tko je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da pogledamo tri paragrafa niže uprkos ekstremno upornoj odbrani i korišćenju raspoloživih snaga i rezervi Ustaške snage su uspele potisnuti naše snage do linije Mila Voda-Pilar-Ruka-Međuvode u 21 čas uz pomoć jake artiljerije i drugog ešalona specijalne policije MUP-a, ministarstva unutrašnjih poslova, snaga MUP-a. Ako možemo da pređemo na sledeću stranicu. Ja ću vam postaviti nekoliko pitanja zajedno prolazeći kroz ovo pa ćemo proći kroz ovo brzo. Ako pređete na sledeću stranicu, prema dnu, na stranici 2. „S obzirom na situaciju koja je nastajala od 5. avgusta 1995. godine u popodnevnim satima kada su pali Knin i Korenica i postojao rizik da bi brigada mogla biti napadnuta sa boka nakon naređenja nadređene komande, mi smo započeli organizovano povlačenje brigade iz regiona Ploče, Bruvno, Mazina i to u smeru Mazin, Dobro Selo Petrovac u večernjim časovima. Zajedno sa trupama je na organizovan način povučena i oprema. Najveći problem tokom povlačenja bili su vojnici koji su tražili svoje porodice; neki od njih su ih našli i pravo otišli u Saveznu Republiku Jugoslaviju dok su drugi otišli u svoja sela da ih potraže. Gubljenjem teritorija došlo je do pada morala i interesa za odbranu, pa tako niko osim komandanata borbenih operacija i brigadnih komandanata nije ostao u Petrovcu.“ Sledeća stranica na engleskom. Nisam siguran gde je to na... to je na istoj stranici. Ako pređemo na sledeću stranicu na engleskom, molim vas, na vrhu stranice. „Od zadnjeg dela komande brigade nije ostao niko osim oficira tehničke službe sa jednim auto mehaničarem.“ Izvinjavam se. „Sa zadnjeg dela komande brigade nije ostao niko osim oficira tehničke službe i jedan auto mehaničar. Izostajanje je bilo uzrokovano nedobijanjem informacija odluka ili komandi od nadređene komande.“ Vi ste nam ranije već govorili o mnogim upotrebama artiljerije i nastojanjima da se ometaju normalne aktivnosti. Da li je opšta svrha korišćenja artiljerije, posebno po dubini, da se snage neprijatelja, kao na primer snage Vojske RSK dovedu do nereda pa su vojnici napuštali liniju fronta, ljudi su napuštali to područje,

vojnici su bežali. Da li je to jedna od namera kod korišćenja artiljerije, posebno kada se koristi u dubini?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa, to sam već i rekao, jedna od osnovnih zadataka i namera topništva je ometanje ili uništenje centara veze kako ne bi snage protivnika mogle imati mogućnost komunikacije, a bez kvalitetne komunikacije vjerovatno na taj način teško im je održati sustav, otežan im je sustav zapovjedanja i izdavanja zapovjedi i daleko lakše je nama bilo u tom trenutku probiti njihovu liniju odbrane i prvu liniju i po dubini.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I još nekoliko poslednjih dokumenata vezanih za ovaj konkretni dokument i ja ću završiti... završiću gospodine Turkalj, i želeo bih da pređemo na poslednju stranicu ovog dokumenta, stranica 5, tu se nalazi zaključak. Kaže se [ne može se razaznati]... to je tačno. „Kako je glavni udarac ustaškog napada bio usmeren na našu brigadu ili preciznije na Prvu motorizovanu brigadu gde je nestalo 55 boraca a ranjena 22 borca, došlo je do proboja linije i sa padom Knina i Korenice počela i masovna evakuacija stanovništva. Sa odobrenjem pretpostavljene komande brigada je morala da počne da organizuje evakuaciju. Evakuacija civila, njihovih sopstvenih snaga i opreme je obezbeđena vojnim rasporedom.“ Gospodine Turkalj pre događanja vezanih za operaciju *Oluja* vi ste već imali veze sa artiljerijskim napadima Vojske RSK na teritorije koje su Hrvati držali; zar ne?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Tačno je. Bio sam dosta upoznat sa delovanjem artiljerije Vojske Republike Krajine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada je Vojska RSK pucala na teritoriju Republike Hrvatske ili teritoriju koju su držali Hrvati... kakva je bila reakcija civilnog stanovništva... na teritoriji koju su držali Hrvati? Da li su oni bežali, da li su se sakrivali? Hoću da kažem, šta su oni radili?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa kada je artiljerija Vojske Republike Krajine djelovala po ciljevima ili po gradovima ili mjestima gdje je bilo civilno stanovništvo, siguran sam i znam da je to tako bilo da su se uglavnom skrivali u kućama ili u podrumima, zaklanjali su se maksimalno koliko su mogli. Nisu ljudi napuštali svoje kuće i svoja područja, ako me to pitate, uglavnom su se skrivali. To je trajalo godinama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hajde da govorimo o napadu na Gračac, kada ste stigli u Gračac, srpsko civilno stanovništvo je već bilo evakuisano, zar ne?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Da, u gradu Gračacu nije bilo civilnog stanovništva.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Turkalj, na osnovu vašeg iskustva kada ste bili na drugoj strani... na teritoriji koju su držali Hrvati na koje je otvarana artiljerijska vatra, da li ste bili iznenađeni da je, u stvari, da je celo civilno stanovništvo bilo evakuisano sa Vojskom RSK?

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ulažem prigovor na to, časni Sude, svedok nije svedočio o tome da je bio na strani na koju je otvarana artiljerijska vatra i ovo je uopšteno pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, ja mislim da je prethodno pitanje o tome kakvo je njegovo iskustvo...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Kako su civili...

SUDIJA ORIE: Kada je RSK otvarala vatru na teritoriju Republike Hrvatske ili teritoriju koju su Hrvati držali, koja je bila reakcija civilnog stanovništva? To je bilo traženo od svedoka? To je ono što sam ja razumeo kao bio izložen artiljerijskoj vatri, a sada navodno vrši poređenje između reakcije civilnog stanovništva, onako kako je to svedok iskusio ranije, s obzirom da je bio na strani koja je bila izložena vatri i u drugoj situaciji kada je stigao na stranu koja je bila izložena artiljerijskoj vatri... vatri koju su otvarale snage kojih je svedok bio deo. To je ono kako sam ja razumeo pitanje.

ADVOKAT KEHOE: Da, to je tačno, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Molim vas... možete li molim vas odgovoriti na pitanje, gospodine Turkalj. Možete li... ja mislim u stvari, da li ste vi bili iznenađeni ili niste, to je drugo pitanje. Ali ja sam razumeo da je gospodin Kehoe želeo da zna da li ste vi videli sličnosti u reakciji civilnog stanovništva koje ste vi ranije iskusili kada se otvarala artiljerijska vatra na teritoriju koju su držale hrvatske snage, u poređenju sa onim što vidite sada, nakon što ste stigli u Gračac na koji je vaša artiljerija otvarala vatru.

SVEDOK TURKALJ: Ja ću biti slobodan, pa ovom Vijeću odgovoriti i predstavniku Odbrane, da bio sam i iznenađen zato što nije bilo civilnog stanovništva, obzirom da moram reći da smo, i već je u svedočenju rečeno, da je po ciljevima na području Gračaca delovano sa izuzetno malim brojem projektila za jednu takvu akciju. Ponoviću, sa izuzetno malim brojem projektila po ciljevima koji su bili na području Gračaca. A mogao bih usporediti ovo vaše pitanje, ja sam bio prisutan na području i grada Karlovca gdje je dnevno padalo stotine pa i možda i tisuću projektila po djelovima grada Karlovca, civilno stanovništvo nikada nije napustilo taj grad i bilo je prisutno već godinama na tom području. Tako da odlazak stanovništva ne mogu da ni na koji način povezati sa djelovanjem topništva specijalne policije, odnosno snaga Hrvatske vojske po području gdje smo mi vršili napad.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala, gospodine Turkalj.

ADVOKAT KEHOE: Gospodine predsedavajući, ja nemam daljih pitanja. Hvala vam puno.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kehoe. Gospođo Mahindaratne, mogu li prvo da zamolim svedoka da skine slušalice za trenutak. Gospođo Mahindaratne, rekao sam vam da ću... ono što se dogodilo juče je da ste se vi pozvali na izjavu ovog svedoka i onda je gospodin Kuzmanović uložio prigovor protestvujući protiv pitanja koje ste postavljali, rekavši da vi niste pitali gospodina Čelića i da ste to trebali učiniti. I onda ste podsetili gospodina Kuzmanovića bi on čitajući izjavu gospodina Čelića utvrdio da ste vi to učinili, što je potpuno tačno. I onda pozivajući se na izjavu ovog svedoka o razgovoru koji je imao u kom je rekao Pa ja sam to učinio, ili šta god, i onda ste vi rekli Vi ćete to pronaći u izjavi gospodina Čelića kao i u njegovom svedočenju, da on govori o tom razgovoru, i ja vam sada konkretno ističem stranicu 13664 redovi 2 i 3, gde ste vi rekli: Gde je Drljo priznao da je palio kuće. Pa, to nije ono što je

gospodin Ćelić rekao. Rekao je nešto blisko tome. Bilo je kuća koje su bile spaljene. Gospodin Drljo nije išao po selu Grubori, ali je kasnije priznao da je prošao kroz selo Grubori, ali tu, gospodin Ćelić nam ne govori da je, koliko ja mogu da vidim, da je u razgovoru sa gospodinom Markačem... da on priznaje da je palio kuće. Iako nekoliko redova kasnije, kaže se da je to bilo često, i tako dalje, ali striktno govoreći nema priznanja od gospodina Drlja. To je ono na šta bih ja hteo da vam skrenem pažnju pre nego što počnete vaše dodatno ispitivanje.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Shvatam vašu poentu, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Gospođo Mahindaratne, želite da dodatno ispitajte svedoka.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ja razumem da Sud... šta je Sud upravo istakao. Ja bih želeo da istaknem za zapisnik...

SUDIJA ORIE: U redu je da...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, u redu je, časni Sude. Svedok treba da skine slušalice.

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj, ja ponovo moram da vas zamolim da skinete slušalice.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ja mislim da treba da budemo malo obazriviji kada nekoga optužujemo da ulaže neozbiljan prigovor. To je sve što ja želim da kažem, časni Sude.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ja se izvinjavam, gospodine Kuzmanoviću.

SUDIJA ORIE: Ja shvatam da vi prihvatate izvinjenje, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, prihvatam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA MAHINDARATNE

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Turkalj, kada vas je gospodin Kehoe ispitivao, vi ste rekli i ovo je stranica 21, red 3, vi ste rekli da je jedan od osnovnih zadataka artiljerije bio da spreči uvođenje novih snaga. U petak, kada sam vas ja pitala o ciljevima na koje ste usmerili artiljerijsku vatru u Gračacu, vi ste identifikovali tri cilja i to je na transkriptu stranica 13585, red 11, vi kažete i ja ću vam to pročitati: „Ja govorim o komandantu brigade, Devete brigade iz Gračaca.“ Onda vi kažete: „Zatim je tu bila jedna raskrsnica u samom

dva glavna puta u samom Gračacu i tu je bila zgrada policijske stanice gde su bile neke od operativnih snaga na tom području.“ Ovo su tri cilja koje ste identifikovali kao ciljeve u Gračacu protiv kojih je korišćena artiljerija. Kakve ste informacije imali o tome koliko je pripadnika Vojske RSK bilo prisutno u to vreme kada ste vi odlučili da se na te ciljeve otvori vatra?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Bilo bi potpuno nemoguće u ovom trenutku znati koliko je bilo pripadnika vojske, nismo znali koliko ih ima ni na prvoj crti linije bojišnice, nismo mogli tačno znati ni koliko ima pripadnika vojske na području... širem području Gračaca. Ja kad govorim o ciljevima govorim isključivo... i kad sam govorio o ciljevima govorio sam o vojnim ciljevima. Zapovedništvo brigade svakako je vojni cilj, stanica milicije je vojni cilj, križanje puteva koje se nalazilo u blizini, odnosno u području Gračaca, ali sam isto spomenuo i druge ciljeve koji se nalaze u širem području Gračaca, govorim o ciljevima po dubini. Koliko se sjećam ja sam spomenuo i ciljeve kao što su repetitor kao što je prezid, to je prevoj, koji se nalazi na svega 3-4 kilometra od područja Gračaca. To su sve bili ciljevi, a tačno koliko je bilo vojnika ne. A informacije... to nisam mogao znati, ali informaciju da...

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Turkalj, vaše svedočenje ovde je veoma konkretno. Vi ste identifikovali tri cilja u Gračacu i... u redu. Dozvolite da vas pitam na ovaj način: Da li ste imali informacije da su pripadnici neprijateljskih snaga bili prisutni u komandi Devete brigade u Gračacu u vreme kada ste vi odlučili da otvorite vatru na nju?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Da, informacija je bila da se tu nalazi zapovedništvo brigade.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Moje pitanje je, da li ste vi imali informaciju da se nalaze ljudi u komandi. Da su pripadnici SVK bili prisutni ili su napustili to mesto do tog vremena?

ADVOKAT KEHOE: Izvinite, gospodine predsedavajući, uz svo dužno poštovanje. To je komanda.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, ja konačno razumem šta vam je na umu, ali to je argument. Gospođa Mahindaratne postavlja činjenično pitanje, da li biste vi postavili svedoku isto pitanje to je druga stvar.

ADVOKAT KEHOE: Izvinite, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne. Vi ste postavili pitanje da li ste imali bilo kakva saznanja o tome da li je ova komanda... komandno mesto... ja razumem da vi želite da znate da li je to i dalje bilo aktivno ili je to bilo napušteno... od strane snaga... koje su koristile ovo komandno mesto.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Možete li odgovoriti na pitanje?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: To je bilo zapovedništvo brigade i takva je bila informacija, kada se kaže zapovedništvo brigade ne misli se na prostoriju, sobu, misli se na zapovedništvo, zapovedništvo su osobe, ljudi, zapovednici, komandanti ili bilo ko.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Da li ste imali informacije o tome što ste identifikovali kao drugi vojni cilj raskrnicu u Gračacu? Da li ste imali informaciju da je, u stvari, u to vreme raskrnicu koristile neprijateljske snage.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja ću vam na to pitanje odgovoriti na način da jedna od zadaća topništva je bila sprečavanje dovodenja svežih snaga u pravac, znači na pravac... u mjestu... na mjestu do prve linije fronte. A to se može sprečiti djelovanjem po komunikaciji. Čak i iz ovog izvješća komandanta, gospodina Kordića, vidi se da se upravo... da se upravo to i činilo, da je djelovano po komunikaciji po križevima puteva što je onemogućavalo dovodenje svežih snaga.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Juče ste se složili sa gospodinom Mikuličićem kada vam je sugerisao da je broj granata koje ste ispalili na Gračac bio oko 15 granata. Vi ste se složili da to izgleda kao tačan odraz, referenca je u transkriptu na stranici 13706 red 19 do 13707 red 6. Da li ste vi smatrali da je ispaljivanje 15 granata dovoljno da se spreči dolazak novih snaga u Gračac? Da li je po vašem opštem mišljenju to broj granata koji bi bio dovoljan da se spreči dolazak novih snaga?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja sam već rekao da se radilo o ometanju, nije se moglo totalno sprečiti dovodenje eventualno svežih snaga, ali ometanje da. Ali to su bili, ovih 15 granata koje spominjete, to su bili ciljevi u Gračacu, mi smo delovali po komunikacijama po širem području i tu ne možemo govoriti o 15 granata.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Vaše svedočenje je bilo... juče o drugom cilju koji ste identifikovali, o raskrnici, vi ste rekli, raskrnica u samom Gračacu, a referenca na transkriptu je 13585 red 16. Vaše svedočenje, gospodine Turkalj, je bilo da je raskrnica na koju ste otvarali vatru bila u samom Gračacu. Vi ste upotrebili reč „samom“. Vi ste rekli dva glavna puta. Da li kažete da pored toga postoje i druge raskrnice na koje ste otvarali vatru ili pričate o toj jednoj? Da li sada dodajete još neke ciljeve?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja ću vam pojasniti. Vi ste mene pitali za ciljeve koji su se nalazili na području Gračaca. Ovo križanje koje spominjete je na području mjesta Gračac, nije u centru Gračaca ali je u području mjesta Gračac. a druge ciljeve koje sam spomenuo nisu u Gračacu. To su ciljevi izvan naseljenog mjesta, to su ciljevi na planini, to je komunikacija cesta između Ruke i Gračaca. To nema nikakve veze sa Gračacem. Nadam se da ste razumjeli sad.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: U redu. Hajde da idemo dalje. Gospodine Turkalj, juče vam je gospodin Mikuličić postavio pitanje u vezi sa vašim saznanjima o artiljeriji i to je na stranici transkripta 13696 red 10. Vi ste rekli da ste specijalizovali artiljeriju. Možete li reći Pretresnom veću kakvu vrstu obuke ste dobili o artiljeriji, koliko godina, koja vrsta treninga, koju vrstu kurseva ste prošli?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa, imao sam u vojsci Jugoslovenske narodne armije maksimalnu obuku po pitanju topništva. Ja sam završio vojnu akademiju, specijalizirao artiljeriju i radio sam oko tri godine u JNA i nakon toga još u specijalnoj policiji po pitanju topništva. Za naše područje to je maksimalna izobrazba po pitanju djelovanja... rada topništva.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Možete li nam reći u smislu specifične obuke u artiljeriji, koliko godina ste proveli u obuci?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Evo ponoviću. Završio sam akademiju, vojnu akademiju i bio sam oficir Jugoslovenske vojske u činu poručnika.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Kao oficir JNA, da li ste bili deo neke artiljerijske jedinice, ili da li ste komandovali artiljerijskom jedinicom?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Jesam. Bio sam u to vrijeme komandir baterije, znači topničke baterije.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: I onda...

ADVOKAT KEHOE: Izvinite. Svedoku je postavljeno pitanje u redu 22 na stranici 33, Možete li reći u smislu specifične obuke u artiljeriji, koliko godina ste proveli u obuci. I onda mislim da je on odgovorio vremenski period koji je proveo na vojnoj akademiji i mislim da je zastupnik prešao na drugo pitanje bez odgovora na to pitanje, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Očigledno je gospođa Mahindaratne bila zadovoljna odgovorom. Da li ja razumem, gospodine Turkalj, da osim što ste prošli obuku na vojnoj akademiji, da ste bili konstantno obučavani na poslu i u JNA i kasnije kada ste radili u policiji?

SVEDOK TURKALJ: Na vojnoj akademiji sam specijalizirao artiljeriju, vojna akademija završena smer artiljerija, a nakon toga sam još dvije do tri godine radio kao oficir Jugoslovenske vojske, a posle toga sam prešao u ministarstvo unutarnjih poslova u policiju, gdje sam, i po ovom iskazu se vidi radio po pitanju artiljerije u specijalnoj policiji.

SUDIJA ORIE: Da. Zar niste prošli ni još neki dodatni kurs nakon što ste napustili vojnu akademiju, u oblasti artiljerije?

SVEDOK TURKALJ: U redovnom radu, u vojsci postoje dodatni tečajevi, provjere svakog oficira pa tako i mene, praktično bojevo gađanje školski primeri gađanja i tako... to je bio redovan rad u vojsci.

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite, gospođu Mahindaratne.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući. Da predemo na drugu oblast...

SUDIJA ORIE: Gospođu Mahindaratne, pre nego što to učinite, gledam na sat. Sada je 10.30. koliko vam vremena još treba?

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Treba mi još dva ili tri minuta. Imam još samo dva pitanja.

SUDIJA ORIE: Da. Onda ću vam dozvoliti da završite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Juče ste svedočili da iako gospodin Drljo nije dostavio pisani izveštaj on vas je obavestio da on nije bio prisutan i da on ne zna šta se dogodilo u Gruborima 25. avgusta 1995. godine. Dozvolite mi, gospodine Turkalj, i vi ste takođe rekli da ne smatrate da zbog toga što nije podneo jedan izveštaj treba da tražite disciplinsku meru protiv njega. Ovo svedočenje na stranici 13676 red 20 i stranica transkripta broj 13681 red 22 do stranice 13628 red 4. Dozvolite mi da vam ponovo pročitam vaše svedočenje i dalje po pitanju gospodina Drljače i njegovog propusta da dostavi izveštaj. Ako mogu da vas zamolim da pogledate vašu izjavu iz 2004. godine.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Gospodine poslužitelju, mogu li da zatražim vašu pomoć. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P1149. To je svežanj dokumenata koji je juče predat svedoku.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Ako možete...

SUDIJA ORIE: To bi trebalo da bude pod tabulatorom 1.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Da, gospodine predsedavajući. To bi trebalo da bude pod tabulatorom 1, ali ja ne mislim da mu je on dat. Gospodine sekretare, ako možemo na ekranu da dobijemo dokazni predmet Tužilaštva broj P1149. I ako možemo da pređemo na paragraf 61. U hrvatskoj verziji takođe.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Drljo [sic], ako možete da pročitate paragraf 61, to je ono što ste vi rekli: „Franjo Drljo nije kažnjen zbog odbijanja da podnese izveštaj i takođe gospodin Čelić i gospodin Ćurković i ja smo tražili od generala Markača da se on izbaci iz jedinice Lučko, ali to nije bilo učinjeno.“

SUDIJA ORIE: Jedan trenutak, molim vas.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Izvinite što prekidam, časni Sude. Gospođu Mahindaratne. Može li zastupnik, molim vas, da uzme u obzir primedbe po tom pitanju koje je svedok dao na početku glavnog ispitivanja, molim vas.

SUDIJA ORIE: Hajde prvo da to pročitamo i onda da obratimo pažnju na dalja zapažanja od svedoka.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Vi nakon toga kažete sledeće: „... i to nije bilo učinjeno. Nas trojica smo u više navrata razgovarali sa Mladenom Markačem o problemima Drljine discipline što je bio problem i pre incidenta u Gruborima i, u stvari, pre operacije *Oluja*. I Markač i Sačić su bili svesni problema koji smo imali sa Drljom.“ I na stranici 63 vi kažete: „Drljo je bio težak čovek da bi mu komandovali na terenu. On je uvek bio veliki nacionalista ali veoma oprezan u svom ponašanju kada su nadređeni u blizini. Drljo je insinuirao da ima neke političke veze, ali ja ne znam ko su oni bili.“ Ono što ste rekli ovde u Sudu o Drlju je prilično...

SUDIJA ORIE: Može li neko da me podseti gde je tačno svedok ovo rekao, pa da to mogu pročitati. Radi se o paragrafu 61. Gospodine Mikuličiću, možete li mi dati...

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Časni Sude, ja to nemam u glavi. Možda bi odgovarajuća procedura bila da pitamo svedoka koje je njegovo sećanje...

SUDIJA ORIE: Hajde da ga ne pitamo ono što je on već rekao. To bi ostavilo utisak da nismo pažljivo zabeležili.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Ja ću to pokušati da nađem, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Mahindaratne, molim vas nastavite.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Turkalj, vaše svedočenje ovde je da niste smatrali da je neophodno da pokrenete disciplinske mere protiv Gospodina Drlja što je propustio da podnese pisani izveštaj, ali vaše svedočenje juče je bilo... da je bila njegova... vaše svedočenje, a vaše svedočenje prema izjavi koju ste dali je da ste vi, u stvari, ne samo vi, još dvojica su pitali gospodina Markača da povuče Drlja iz jedinice Lučko, što se prilično razlikuje od onoga što ste rekli juče. Možete li Pretresnom veću ovu protivrečnost u vašem svedočenju. Zašto ste promenili svoje svedočenje.

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Ja nisam promjenio svoj iskaz u potpunosti. Mislim da nisam promjenio iskaz. Ja sam promjenio ovaj dio da mi nismo tražili da se gospodin Drljo izbaci iz postrojbe, jer to niko nije tražio. Mi smo razgovarali sa gospodinom Markačem, Sačićem ili ja ili sa kolegama koje sam naveo, mi jesmo razgovarali da bi bilo dobro da gospodin Drljo ode na novo radno mjesto jer se ovde spominje njegova disciplina, a o disciplini kad govorimo ja sam takođe i u iskazu ovde vama rekao da radilo se o tome da je gospodin Drljo bio jednostavno djelatnik koji nije poštivao autoritet svojih nadređenih. To je bilo samo... nije on možda bio jedini, ali ovde se spominje Drljo, koji nije u pravom smislu poštivao autoritet. Mogao je zamijeniti majicu drugom bojom, ako je bila predviđena zelena on je stavio, ne znam, drugu boju. To su bile sitne stvari kad govorimo o disciplini. A što nisam podnio predlog da se gospodin Drljo kazni vezano za dostavljanje izvešća, takođe sam rekao, on je rekao da nije bio... da ne zna šta se dogodilo u Gruborima, usmeno je to rekao, i da on nije htio napisati izvešće. Ja sam obavjestio gospodina Markača da on nije dostavio svoje izvješće, ali isto tako ja sam osobno smatrao da nema potrebe da ja zbog toga sada radim disciplinski postupak. Ako hoćete dodatno objašnjenje moje, gospodin Drljo je bio izuzetno dobar borac, to je bilo ratno vrijeme, bio je dobar borac, on je koristio specijalnoj policiji, a isto tako ovaj... mislio sam da jedno izvješće... odnosno da jedan disciplinski postupak koji bi se odnosio na pet posto od plaće radi dostavljanja izveštaja ili slično nešto u tom smislu, određena mala ili simbolična kazna neće neće ništa promijeniti kada je u pitanju ovaj dio poštovanja prema svojim nadređenima ili po pitanju određenih sitnih disciplinskih grešaka. I zato nisam tražio njegovu kaznu, a da je otišao na novo radno mjesto sigurno bi bio zadovoljniji. Ja Drlju nisam vezao ni sa čim drugim, niti sam spominjao bilo kakvu drugu mogućnost... niti sam imao informacije da je on počinio nešto loše ili neko kazneno djelo, prema tome radilo se isključivo o jednom izvješću.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE – PITANJE: Gospodine Turkalj, kako to da niste spomenuli da vam je gospodin Drljo verbalno saopštio da on ne zna ništa o tome šta se desilo u Gruborima, niti u vašoj izjavi kada ste intervjuisani 2004. godine niti 2005. godine u video zapisu. Kako to da ste to prvi put rekli juče ovde u sudu?

SVEDOK TURKALJ – ODGOVOR: Pa, ja moram priznati da nakon toliko vremena i godina teško je se sjetiti apsolutno svakog detalja. Mislim da to morate razumijeti.

TUŽITELJKA MAHINDARATNE: Ovim je završeno moje dodatno ispitivanje, gospodine predsjedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo Mahindaratne. Ja mislim da zapažanja na stranici 13545 i da je svjedok to ispravio ili bar dao dodatne informacije o paragrafu 61 njegove izjave.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj, kada ste primili ovaj telefonski poziv od gospodina Sačića, kada ste još uvek bili u Zagrebu, ja bih želeo da znam još nekoliko detalja o tome.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUDIJA ORIE: Da li se sećate gde ste tačno bili u to vreme? To je telefonski poziv koji ste primili pre nego što ste otišli u Gračac, a onda u oblast Plavno, u Grubore.

SVEDOK TURKALJ: Pa ja ne mogu tačno reći gdje sam se baš tog trenutka nalazio. U svakom slučaju bio sam na području grada Zagreba i rekao sa... ne, ne mogu tačno tvrditi gdje sam se tog trena nalazio kada je došao poziv, da li sam bio i gdje u kom dijelu grada Zagreba.

SUDIJA ORIE: Ranije ste rekli da ste možda bili kod kuće. Da li je to tačno?

SVEDOK TURKALJ: Ne to je više bila opaska. Rekao sam: mogao sam biti i kod kuće. Ja se ispričavam ako je to protumačeno da sam ja bio kod kuće. Htio sam reći da sam mogao biti na bilo kom dijelu grada Zagreba, ne mogu tačno tvrditi.

SUDIJA ORIE: Šta vam je tačno gospodin Sačić rekao tokom ovog telefonskog razgovora, o razlozima zbog kojih vam je on tražio da dođete u Gračac?

SVEDOK TURKALJ: Pa kako sam već rekao gospodin Sačić mi je već rekao... rekao mi je da ima jedan događaj na području mesta Plavno i da bi trebao doći idući dan na to područje. Rekao mi je da se nešto dogodilo na tom području. Nije konkretno rekao što se dogodilo.

SUDIJA ORIE: Da li ste ga vi pitali u vezi sa kojom vrstom događaja on traži od vas da predete značajno rastojanje?

SVEDOK TURKALJ: Ne, nisam ga pitao.

SUDIJA ORIE: Da. Da li sam ja razumeo da vas je on zvao dan pre nego što ste vi u stvari otišli za Gračac?

SVEDOK TURKALJ: Do tog poziva je došlo, ja mislim da se radilo o kasnim popodnevним ili već predvečernjim ili noćnim satima, predvečerje je bilo dan ranije.

SUDIJA ORIE: Da li ste u to vreme znali da je i gospodin Čelić takođe pozvan da se pridruži?

SVEDOK TURKALJ: Ne, nisam znao. Ja kada sam dobio poziv onda sam preko dežurnog u jedinici tražio da me spoji sa gospodinom Čelićem i ja sam mu rekao da takođe u jutro bude na području Gračaca kako bi mogli zajedno otići dolje na ovo mjesto Plavno.

SUDIJA ORIE: Rekli ste da ste putovali sami. Da li ste išli vašim ličnim autom?

SVEDOK TURKALJ: Išao sam sam u službenom vozilu.

SUDIJA ORIE: Gospodin Čelić, da li je on išao službenim vozilom ili je on išao privatnim vozilom?

SVEDOK TURKALJ: Išao je službenim vozilom.

SUDIJA ORIE: Koji je bio razlog, s obzirom da ste išli na isto odredište, i obojica ste bili na dužnosti, zbog čega ste koristili dva odvojena službena vozila?

SVEDOK TURKALJ: Pa ja sam u biti imao određenih... kasnije toga poslova u svom rodnom kraju, u Slunju, tako da sam još tamo navratio, po završetku ovog obilaska, ali jednostavno odlučili jesmo da se nađemo na području Gračaca. To sam ja tražio jer nisam znao gde se nalazi to mjesto konkretno, mjesto Plavno.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na ovim odgovorima. Da li postoji dalja potreba.

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Nemamo daljih pitanja.

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

ADVOKAT KAY: Ne, hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Turkalj, ovim je završeno vaše ispitivanje. Ja bih želeo da vam se jako zahvalim što ste prešli tako dug put do Haga i što ste odgovarali na pitanja koja su vam postavljale obe strane i Pretresno veće i ja vam želim siguran povratak kući.

SVEDOK TURKALJ: Hvala ljepo.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, svakako ćemo imati pauzu. Imaćemo pauzu i nastavićemo u 11.15 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, pre nego što nastavimo, Pretresno veće bi želelo da saopšti usmenu odluku na zahtev koji još nije rešen, a koji nema veze sa sledećim svedokom. Pretresno veće će sada saopštiti svoju odluku na predlog Tužilaštva da se 93 dokumenta artiljerije HV-a uvrste u spis i da se njih 36 uvrsti na spisak dokumenata Tužilaštva po 65 ter. Pretresno veće bi takođe želelo da da neke smernice stranama u vezi sa tim. Tužilaštvo je podnelo svoj podnesak 18. novembra 2008. godine. Odbrana Gotovine je 21. novembra podnela podnesak da se spreči da se dodavanja 36 dokumenata o artiljeriji HV-a na spisak po 65 ter. Odbrana Markača se 24. novembra pridružila podnesku Odbrane Gotovine. Sledećeg dana, Tužilaštvo je podnelo zahtev da im se dozvoli da odgovore na podnesak Odbrane Gotovine koji smatra odgovorom na svoj podnesak. Pretresno veće je 26. novembra odlučilo da odobri zahtev Tužilaštva i da im dozvoli da odgovore i informišu strane u skladu sa tim kroz neformalnu komunikaciju. Pretresno veće je konstatovalo, iako se to formalno zove podneskom, podnesak Odbrane Gotovine je u suštini odgovor na predlog Tužilaštva. Tužilaštvo je podnelo odgovor 28. novembra. Odbrana Gotovine je 2. decembra je podnela drugi odgovor koji se protivi uvrštenju određenih dokumenata artiljerije HV-a kao dokaznih predmeta. Pretresno veće u ovoj fazi prihvata podnošenje dva odgovora jer se svaki odnosi na jedan aspekt podneska Tužilaštva a zajedno premašuju ograničenje broja reči od 30 000 reči, ali daje smernice stranama da u buduće ne treba da podnose više od jednog odgovora na svaki podnesak, i ne treba da premašuju ograničenje u broju reči a da nisu tražili dozvolu i pokazali izuzetne okolnosti za to, kao što je navedeno u tačkama 5 i 7 uputstva o dužini podnesaka i zahteva od 16. septembra 2005. godine. Tužilaštvo je 5. decembra tražilo dozvolu da odgovori na drugi odgovor Odbrane Gotovine. Istog dana, Pretresno veće je odlučilo da im dozvoli da odgovore i informišu strane u skladu sa tim kroz neformalnu komunikaciju. Tužilaštvo je 9. decembra podnelo odgovor. Odbrana Gotovine je 10. decembra zatražila dozvolu da odgovori i na ovaj odgovor. Istog dana, Pretresno veće je svim stranama dalo dva minuta za krajnji podnesak što ste može naći na transkriptu na stranicama 13536 do 13538. U prilogu A na podnesak Tužilaštva iznosi se kratak opisi sadržaja ponuđenih dokumenata, koji ukazuje da su oni tehničke prirode. Na primer, dokument broj 63, koji među ostalima, nije naveden u tom podnesku opisan je kao, i ja citiram „izveštaj o artiljerijskom utrošku Sedmog domobranskog puka“. Pretresno veće ponavlja da bi bilo poželjno da dokumenta budu ponuđena na usvajanje putem svedoka koji ih može komentarisati. To omogućava da se dokumenti stavljaju u odgovarajući kontekst bez čega je Pretresno veće ostavljeno da određuje relevantnost i dokaznu vrednost prvenstveno na osnovu samih dokumenata. Ovo razmatranje je naročito relevantno za dokumenta tehničke prirode kao što su ona opisana u dodatku A za koje relevantnost i dokazna vrednost nije odmah očigledna. Dodatak A sadrži kratak opis relevantnosti svakog od ponuđenog dokumenta. Međutim u nekoliko slučajeva ti opisi izgledaju skraćeno. Šta više, opisi su generalno nedovoljni da razjasne pretresnom veću dokaznu vrednost i relevantnost svakog konkretnog dokumenta u odnosu na optužnicu i druge dokazne predmete. Na primer, relevantnost dokumenta 63 u dodatku A je samo

opisana kao, citiram „utrošak artiljerije tokom 4. avgusta 1995. godine uključujući i 155 raketa višecevnog raketnog bacača od 128 milimetara“. Dokument 89 koji je dat pod brojem 32 u dodatku B podneska sadrži više tehničkih detalja uključujući i 13 stranica tablica gađanja za višecevni raketni bacač od 128 milimetara RAK. Na osnovu dokumenta nije jasno ni u čemu je njegova dokazna vrednost niti u čemu je njegova relevantnost. Iz ovih razloga, Pretresno veće odbija podnesak Tužilaštva u celini i to bez posledica. U slučaju da Tužilaštvo ponovo bude tražilo da podnese ova dokumenta ponovo na usvajanje, treba da ukloni svaki dokument koji je već uvršten u spis i da napravi jasnu selekciju među preostalim dokumentima na osnovu njihove važnosti za predmet. Pretresno veće će onda jako ohrabriti Tužilaštvo da ih ponudi preko svedoka koji može Pretresnom veću obezbediti odgovarajući kontekst. Za bilo koji dokument koji nije na spisku po 65 ter, Pretresno veće daje uputstva Tužilaštvu da to najavi pre nego što predoči dokument svedoku. Pretresno veće će onda čuti stavove strana o pitanjima kao što je kada je taj konkretni dokument Tužilaštvo nabavilo; kada i kako ga je obelodanilo i kakav dodatni teret stavlja na Odbranu, ako ga stavlja, njegov dodatak će biti prosleđen Odbrani pre nego što bude odlučeno da li će biti dodat na listu po 65 ter i predočen svedoku. Ako bi Tužilaštvo ipak smatralo da je neophodno da uvrsti preostala dokumenta bez prisustva svedoka, Pretresno veće bi očekivalo da Tužilaštvo to učini u ograničenom broju. Tužilaštvo bi trebalo da za svaki dokument obezbedi informaciju o njegovom sadržaju, njegovoj relevantnosti za optužnicu, njegovu važnost u svetlu drugih dokaza, zajedno sa referencom na odgovarajući deo za svaki duži dokument. Tužilaštvo takođe treba da obavesti Pretresno veće i Odbranu za svaki dokument koji nije na spisku po Pravilu 65 ter i da ukaže na to kada je dokument došao u posed tužilaštva i kada i kako je obelodanjen Odbrani. Ovim je završena odluka i uputstva Pretresnog veća. Gospodine Russo, rekli su mi da vi želite da pokrenete konkretno pitanje pre nego što pozovete sledećeg svedoka.

TUŽILAC RUSSO: Da, gospodine predsedavajući. Hvala. Mislio sam da možemo da se osvrnemo na neke od prigovora na dokumente koje sam nameravao da ponudim bez prisustva svedoka tokom ili po završetku svedokovog iskaza. U stvari, neke od njih ću koristiti ili ću ih možda koristiti. Informisan sam prethodne noći o nekim stavovima Odbrane. Mislim da to možemo prvo čuti.

SUDIJA ORIE: Da. Da budem potpuno iskren ja nisam pratio ono što se dešavalo juče uveče.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ako mogu samo da kažem da moj... ja sam izneo neke prigovore prošle noći dok sam se spremao za svedočenje ovog svedoka, dakle moji prigovori su u stvari, bili prilično kasno i za gospodina Russoa i za Pretresno veće i ja se izvinjavam zbog toga. Ja imam neke prigovore na tri dokumenta. U osnovi to je jedan isti prigovor a to je da neki od izveštaja bilo u celini ili značajnim delom govore o incidentima koji su se tehnički dogovorili u sektoru Jug, ali Tužilaštvo se slaže da se nisu desili ni u Splitskoj vojnoj oblasti ili u opštini Knin. oni su se desili u najsevernijem delu sektora Jug a to je zona oblast Gospić. Ja sam zabrinut zbog uvođenja dokumenata. Rekao bih da nemaju dokaznu vrednost, ali čak i ako je postojao argument koji ograničava dokaznu vrednost... brinem se kada Pretresno veće bude ponovo pregledalo ove dokumente kasnije, možda će za Pretresno veće biti teško idući samo po imenima sela da se odredi koje selo pripada kojoj vojnoj oblasti i iz toga razloga sam ja pokrenuo to pitanje sa gospodinom Russoom o svojoj zabrinutosti u vezi sa uvrštenjem ovih

dokumenata u spis. Ja razumem da se gospodin Russo pripremio da za stipulaciju u ime Tužilaštva u vezi sa onim dokumentima koji se odnose na oblasti van Splitske vojne oblasti i izvan opštine Knin. Ipak ja sam i dalje želeo da to pokrenem sa Pretresnim većem jer ja još uvek nisam siguran o relevantnosti ovog pitanja za ovo suđenje i ja takođe ne znam s obzirom na način kojim rukovodi da li Pretresno veće želi da donese odluku o tome koliko će lako biti kasnije držati na umu da su ove oblast u Splitskoj vojnoj oblasti. Dokazni predmeti na koje sam ja uložio prigovor su po 65 ter broj 4125, po 65 ter 4133 i po 65 ter 4252. Hvala, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, samo zbog zapisnika, mi se takođe pridružujemo ovim prigovorima u vezi sa...

SUDIJA ORIE: Pridružujete se ovim prigovorima. Gospodine Russo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ako mogu, izvinjavam se, gospodine Russo. Vidim da se na transkriptu kaže, želim da budem siguran da imamo pravi dokazni predmet. To je dokument po 65 ter broj 4125 a ne 4135 po 65 ter, kao što trenutno stoji na transkriptu. Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine predsedavajući, ja ne znam da li želite da čujete od mene...

SUDIJA ORIE: Pa, ja razumem da tu postoje tri pitanja. Prvo je sam prigovor da li je to irelevantno i bez odgovarajuće dokazne vrednosti. Drugo je kako identifikovati koji dokument, iako se odnose na sektor Sever i ja bih rekao... na odgovarajuću vojnu oblast. I treće je da li Pretresno veće želi da samo odluči, naravno, Pretresno veće želi, ali čisto postoje sugestije koje daju strane. Što se tiče prvog on je ušao u zapisnik. što se tiče drugog ja razumem da ćete vi raditi na tome, i da ćemo dobiti dodatne detalje da je ovo na toj lokaciji i to nije u okviru Splitske vojne oblasti i izvan opštine Knin, dakle to je tehničko pitanje. I treće, mislim da bi Pretresno veće želelo da to pogleda i da vidimo da li smo konačno zadovoljni sa dodatnim objašnjenjima i da li ćemo ih dodati ili ih uopšte nećemo dodati. Ali iz onoga što sam ja razumeo, ta dokumenta, to je ono kako sam ja razumeo vaš prigovor, gospodine Mišetiću, oni ne nanose štetu u ovom trenutku... pa, stoga, mi možemo odvojiti vreme da donesemo odluku jer vi ste rekli da je to irelevantno, da nema dokazne vrednosti, ali to ne ide na štetu Odbrani ili nešto tako u ovom trenutku, osim toga da oni nemaju dokaznu vrednost i da nisu dovoljno relevantni.

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je tačno. Potpuno tačno. Ja bih jedino dodao da smo mi zabrinuti da bi to dovelo do zabune ako ti dokumenti budu usvojeni u spis i onda kasnije... ja sam zabrinut da bi to pokrenulo zbunjujuća pitanja, i ako ih usvojimo, to bi trebalo da bude nekako jasno da su oni izvan relevantne vojne oblasti.

SUDIJA ORIE: Da. Vi kažete da nije dovoljno da ih samo obeležimo žutom bojom, već bi to trebala da bude ljubičasta i sve to kako bismo izbegli da Pretresno veće napravi grešku... možda napravi grešku i misli da je to u okviru relevantnog geografskog i tehničkog raspona optužnice. Gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ja mislim ako se setite svedočenja William Haydena imali smo slične redakcije u nekoliko dokaznih predmeta ili bar u slučaju jednog dokaznog predmeta, sličnu situaciju to je bilo van sektora koji je u optužnici. To je zaista ono na šta smo se fokusirali.

SUDIJA ORIE: Da. Time odmah pozivamo strane ako one mogu da reše to pitanje. Ali ako se ne slažete, gospodine Russo, naravno, vi niste izrazili svoj stav o relevantnosti i dokaznoj vrednosti, što za vas može biti razlog da... i možda ne ulaziti u dalju raspravu o ovom pitanju sa Odbranom.

TUŽILAC RUSSO: Da, gospodine predsedavajući. Ja sam obezbedio ta dokumenta Odbrani pre nekoliko nedelja ukazujući na područja za koja mi verujemo da su relevantna. Ta rasprava se završila bez argumenata u vezi sa onim što bi se moglo podneti Pretresnom veću u vezi sa delovima dokumenta na koje bi Pretresno veće trebalo da obrati pažnju. Dakle, ja nisam sasvim siguran... ja svakako želim da pokušam. Mi svakako možemo da se složimo u vezi sa paragrafima u ovim konkretnim izveštajima koji se bave pitanjima izvan Splitske vojne oblasti. Ja verujem da se to razlikuje u odnosu na situaciju koju je pomenuo gospodin Kuzmanović ne samo izvan sektora već izvan Splitske vojne oblasti. Ja mislim da je to bitna razlika. I takođe u vezi sa argumentima da to nije relevantno jer nije u Splitskoj vojnoj oblasti, mi se svakako ne slažemo sa tim. Mi smo to naveli kako udruženi zločinački poduhvat. Ponašanje vojnika HV-a izvan Splitske vojne oblasti je takođe relevantno za obrazac ponašanja vojnika HV-a, raširenu prirodu incidenata i takođe mogućnost da su viši zapovednici bili obavešteni o onome što se dešavalo u toj oblasti. Na osnovu toga mi predočavamo...

SUDIJA ORIE: Pa dakle, ako Pretresno veće prihvati, naravno dokumenta su ponuđena na usvajanje, mi ćemo onda dobiti obaveštenje od obe strane o tome koji su paragrafi po mišljenju Odbrane bez dokazne vrednosti i relevantnosti a za vas i dalje imaju dokaznu vrednost i relevantni su, ali su van Splitske vojne oblasti i van opštine Knin. onda mi takođe znamo na šta da se fokusiramo, ako odlučujemo... kada budemo odlučivali šta treba uvesti u spis a šta ne treba.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Gospodine predsedavajući, mogu li samo kratko da odgovorima na komentar gospodina Russoa.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dva stvari. Jedan je u vezi sa njegovom pretpostavkom o relevantnosti, pod tim argumentom onda sve što se dogodilo u okviru sektora Sever i da bi bilo prihvatljivo da se uvede u spis. Mislim da to u skladu sa prethodnom odlukom Pretresnog veća vezanom za gospodina Haydena kada je on bio ovde, ja ne verujem da to... usvajanje ovih dokumenata u svrhu bilo bi u skladu sa isključujući dokumente koji se tiču događaja koji su se odigrali u sektoru Sever. I drugo po našem mišljenju, časni Sude, sektor Jug je bio termin UN-a. To nije pravni ili geografski termin unutar hrvatske strukture, i dakle, činjenica da se nešto dogodilo unutar sektora Jug unutar granica UN-a ali ne unutar bilo koje vojne oblasti ili civilnog distrikta

ne mora biti relevantno za ovu optužnicu, ja mislim da to ne mora da utiče na pitanja kojima se bavi ovo Pretresno veće. Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Veoma kratko, časni Sude. Događaji o kojima se govori u ovim dokumentima... koji su se dogodili u oblastima koji su bili obuhvaćeni prvobitnom optužnicom. Na poziv Pretresnog veća ograničen je raspon optužnice i ova područja su izbačena. Dakle to nije ako su se ona proširila izvan oblasti u prvobitnoj optužnici i ja mislim da fizička lokacija kao što možemo da se složimo da su slični zločini počinjeni na područjima koja su obuhvaćena optužnicom i to je svakako mnogo relevantnije nasuprot tome da su se desili 50 kilometara severno od te oblasti. I da budem jasan, časni Sude, odluka Suda od 21. februara 2007. godine na naš predlog da se skрати optužnica, Sud je prihvatio našu poziciju u vezi sa relevantnošću ove vrste obrazac ponašanja, namere, motive i ja mislim da bi to Pretresno veće trebalo da odobri.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja moram nešto da dodam u svetlu ovoga. Obrazac, motiv, u čemu je relevantnost u odnosu na to šta je neko drugi radio ako govorimo o jednom od trojice optuženih u ovom slučaju. Obrazac ponašanja, šta je neko drugi radio u nekoj drugoj vojnoj oblasti mislim da to ima veoma nisku dokaznu vrednost naročito ako se upoređuje sa tim koliko je tih dokaza već uvedeno. Ja bih pozvao Pretresno veće da isključi ovo. Hvala.

SUDIJA ORIE: Ja mislim da su predlozi dovoljni da Pretresno veće može doneti odluku, osim, gospodine Kuzmanoviću, ako vi želite da dodate nešto.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ništa suštinski, ali više proceduralno, časni Sude. Mi prihvatamo činjenicu da smo dobili predlog od 22. Novembra o usvajanju dokaza bez svedoka, ali Pretresno veće treba da zna da se predlog za usvajanje dokaza bez prisustva svedoka menjao dva puta poslednji put prošle noći, pa mi pokušavamo da dobijemo dokumenta i uložimo prigovore što je moguće brže. Ali u ovom slučaju poslednji pristup koji smo mi imali predlogu za usvajanje dokaza bez svedoka je bio juče u 3.30 ili nešto tako, popodne, pa ćemo dati sve od sebe da ispratimo.

SUDIJA ORIE: Ja neću komentarisati ovo poslednje.

TUŽILAC RUSSO: Slažem se, časni Sude. Mi smo spremni da pozovemo našeg sledećeg svedoka, gospodin Hussein Al-Alfi, svedok broj 92.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobro jutro, gospodine Al-Alfi.

SVEDOK AL-ALFI: Dobro jutro, gospodine.

SUDIJA ORIE: Pre nego što date iskaz u ovom Sudu, Pravilnik o postupku i dokazima zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Poslužitelj će vam sada dati tekst. Ja bih želeo da vas pozovem da date svečanu izjavu.

SVEDOK AL-ALFI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Al-Alfi. Molim vas sedite.

SVEDOK AL-ALFI: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Al-Alfi, vama engleski nije maternji jezik. Ako budete imali bilo kakav problem u izražavanju ili razumevanju mog engleskog jezika ili engleskog jezika bilo koje druge osobe ovde, molim vas pitajte me za razjašnjenje da ne bi došlo do zabune. Gospodine Al-Alfi, prvo će vas ispitati gospodin Russo. Gospodin Russo je zastupnik Tužilaštva. Gospodine Russo, izvolite nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

svedok: Hussein Al-Alfi

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RUSSO

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Al-Alfi.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Dobro jutro.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li da kažete za zapisnik svoje puno ime?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Moje ime je Hussein Al-Alfi. H-u-s-s-e-i-n Al-Alfi. A-l A-l-f-i.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li se sećate da ste dali izjavu istraživačima kancelarije Tužilaštva 5. marta 1998. godine.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine sekretare, ako možemo da vidimo dokument po 65 ter broj 6493. Gospodine Al-Alfi, ja ću vas zamoliti da pravite pauzu između mog pitanja i vašeg odgovora i ja ću to isto činiti. Imamo nekoliko prevodilaca koji rade istovremeno. Gospodine Al-Alfi, možete li molim vas da pogledate ekran koji je ispred vas, i ja ću zamoliti gospodina sekretara da ovo okrene na drugu stranicu. Gospodine Al-Alfi, ako možete da to pogledate i da me obavestite ako ovo prepoznajete ovo kao transkript intervjuja koji ste vi dali istraživačima Tužilaštva?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. I da li ste imali priliku da ponovo pogledate ovaj dokument pre nego što ste došli u sud danas?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, jesam. I neke ispravke su trebale biti napravljene jer se na nekim mestima spominjalo da sam ja bio u pratnji generala Čermaka i na primer, ono što sam ja rekao ja sam bio u pratnji generala Foranda jer sam ja radio zajedno sa generalom Forandom, dakle ima nekih tipografskih grešaka koje su... koje vam ja mogu predati i koje mogu biti ispravljene.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. U stvari, ja sam se nadao da ćemo proći ponovo kroz ta razjašnjenja i ispravke zbog zapisnika. Ako imate, u stvari, beleške za njih, verovatno ste ih izdvojili, mi ćemo proći kroz svaku u ovom trenutku.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Samo vas molim za malo strpljenja. Na stranici 4 na kraju se kaže: "Ja imam diplomu univerziteta na Floridi." Ja imam diplomu univerziteta u Liverpulu, a ne na Floridi.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala vam na tome.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ima ih puno, treba li da nastavim?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da, možete nastaviti. Nastavite.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Na stranici 13, na kraju, u mom odgovoru se kaže... ovde u skripti se kaže: „Koordinator za civilne poslove nema pravo da direktno dostavlja svoje izveštaje.“ To je pogrešno. „Službenik za civilne poslove nema pravo da dostavlja svoje izveštaje direktno.“ Jer ja sam bio koordinator za civilne poslove.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Na stranica 24, na sredini stranice moj odgovor u transkriptu je: Domet je bio između 100 i 10 miliona. U pitanju je 110 000, radi se o broju stanovnika. Jer se u mom sledećem odgovoru se vidi da se radi o hiljadama.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da, vidim to.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Na stranici 26, u poslednjem redu, stoji bilo je nekih koji su bili pozvani, to je na transkriptu, a treba da stoji koji su se zatekli u gradu, što znači da su se zatekli u gradu; oni nisu mogli da napuste grad.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Zatekli su se?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Zatekli su se, da, to je ono što sam ja rekao. A ne hladno. Samo budite strpljivi. Ja pokušavam... na sredini stranice 38 kaže se da sam ja bio u pratnji generala Čermaka na svim sastancima. Ono što sam ja mislio, i što bi trebalo da bide tačno i ja sam bio u pratnji generala Foranda, jer je general Forand bio komandant u sektoru. Zbog toga sam ja bio u njegovoj pratnji, ne u pratnji generala Čermaka. Ista stranica... paragraf, isti odgovor. Kaže se: Bio je samo Čermak. Bio je samo Forand. Na stranici 43 odgovori... možda tu postoji nerazumevanje u citiranju odgovora. U oba odgovora na stranici 43 ono što sam ja mislio da je incident bio blizu štaba UN-a, našeg štaba, ne u gradu. Na stranici 55 u poslednjem redu, ponovo, dakle zbog toga u transkriptu piše general Čermak, da bih ja trebao biti tamo. Ne to je general Forand. To je to, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Al-Alfi.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Al-Alfi, uzevši u obzir ove ispravke, da li izjava tačno odražava ono što ste rekli istraživačima 5. marta 1998. godine?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ako bi vam ova ista pitanja bila postavljena danas, da li bi vaši odgovori bili isti?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Po mom najboljem sećanju, da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I samo da budemo jasni, da li su odgovori koje ste dali i informacije u toj izjavi tačne i istinite, prema vašem najboljem znanju?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, na osnovu ovoga ja bih ponudio na usvajanje dokument po 65 ter broj 6493.

SUDIJA ORIE: U odsustvu bilo kakvih prigovora, gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1160.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1160 se usvaja u spis. Možete nastaviti, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Ako mogu da zamolim za pomoć sudskog poslužitelja ja imam kopiju svedokove izjave i neke dokazne predmete. Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, vi možete gledati neka od ovih dokumenata dok vam ih ja budem pokazivao tokom ispitivanja. sa dopuštenjem Pretresnog veća ja bih želeo da pročitam kratak sažetak svedokove izjave po 92 ter.

SUDIJA ORIE: Da li gospodin Al-Alfi zna koja je svrha tog čitanja? Možda ne zna.

TUŽILAC RUSSO: Ne verujem da zna, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Al-Alfi, gospodin Russo će pročitati sažetak vaše izjave. To nije dokaz, ali za javnost kako bi mogli da prate ovaj postupak. Pismena izjava, naravno, ne informiše javnost. Dakle, ono što će on pročitati je sažetak onoga što je vaša izjava, ali izjava sama za sebe je dokaz, a ne sažetak. Molim vas nastavite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Gospodin Al-Alfi je bio koordinator za civilne poslove u bivšem sektoru Jug UN-a od juna 1995. godine do januara 1996. godine, iako se njegova zvanična pozicija promenila u koordinator političkih i humanitarnih poslova nakon pada Knina. Ovo je bio najviši položaj predstavnika UN-a u kninskoj oblasti. Gospodin Al-Alfi

je bio prisutan u Kninu tokom artiljerijskog napada tokom 4. i 5. avgusta i opisao je to kao masovno, neselektivno granatiranje celog grada. Gospodin Al-Alfi je istakao da je nakon pada Knina celo područje bilo uglavnom pod vojnom upravom a da je general Čermak bio vojni zapovednik zadužen za Knin i njegovu okolinu. U nekoliko navrata gospodin Al-Alfi se sastao sa generalom Čermakom kako bi ga obavestio o ubistvima, pljačkanju, paljenju i drugim kršenjima ljudskih prava koja su se dešavala u tom području i da su ta krivična dela često bila činjena u prisustvu hrvatskih vojnika. General Čermak je ponekad odbijao da hrvatski vojnici snose odgovornost za to, ali je takođe izražavao uverenja da će takvo ponašanje biti zaustavljeno. Gospodin Al-Alfi se takođe sastao sa gradonačelnikom Knina i opisao ove sastanke kao gubitak vremena jer bi gradonačelnik uputio gospodina Al-Alfija generalu Čermaku ili je isticao da će on sam preneti probleme generalu Čermaku. Gospodin Al-Alfi je izjavio da je general Čermak bio jedini organ vlasti u tom području kom se Al-Alfi mogao obratiti u vezi sa kršenjem ljudskih prava o kojima je dobijao izveštaje. Ovim je završen moj sažetak, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Molim vas, oprostite mi gospodine Al-Alfi ako sam ako napravim malo dužu pauzu. Moramo sačekati da nas francuski prevodioci stignu.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Nema problema.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, možete li reći Sudu koje su konkretno bile vaše dužnosti i odgovornosti na mestu koordinatora za političke i humanitarne poslove?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja sam postavljen ili ponovo postavljen u sektoru Jug i ako mogu sa vašim dopuštanjem da napravim digresiju da kažem kakva je administrativna podela u UN sektorima, sektor Jug, sektor Zapad, sektor Sever, ali u Vens... sektor Istok, imali smo četiri sektora. Ali u Vensovom planu kojim su uspostavljene zaštićene oblasti, videćete da postoje tri UNPA. Tri zaštićene oblasti Ujedinjenih Nacija.

SUDIJA ORIE: Gospodine Al-Alfi, Pretresno veće je svesno... ja razumem da vi ne znate šta Pretresno veće sve zna, ali ako se fokusirate na pitanje gospodina Russoa, jer sektori i slično, mi smo u ovom predmetu prilično dugo, pa smo prilično upoznati sa tim.

SVEDOK AL-ALFI: Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ja se izvinjavam što sam vas prekinuo. Molim vas nastavite.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja sam bio najviši civilni službenik. Prvo sam bio koordinator za civilne poslove, a kasnije, to mesto je promenjeno u koordinator za političke i humanitarne poslove i bio sam zadužen za sva civilna pitanja u sektoru Jug.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: jedan deo vaših zaduženja zahtevao je da šaljete izveštaje vašim nadređenima?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno. Ja sam imao osoblje koje je radilo za mene i koji su se nazivali službenici za civilne poslove, koji su kasnije preimenovani u službenike za

političke i humanitarne poslove i mi smo imali akcione timove za ljudska prava koji je koji su došli da tu rade nakon pada sektora. I svi oni, neki od njih su mi direktno podnosili izveštaje, i onda sam ja svoje izveštaje prosleđivao štabu. Ponekad sam ja prosleđivao izveštaje onakve kakve sam dobio.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I možete li dati Pretresnom veću neku ideju o tome koju vrstu informacija ste vi beležili u vašem izveštaju. Koje je bilo sadržaj tih izveštaja?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Kao što sam rekao, uglavnom na osnovu izveštaja koje sam ja dobijao od službenika za civilne poslove i ponekad na osnovu kopija izveštaja koji su podnosili akcioni timovi za ljudska prava.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li su ti izveštaji uključivali informacije vezane za kršenja ljudskih prava?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, ako možemo... prvo, dozvolite da vas pitam, ako možete molim vas da kažete Pretresnom veću gde ste bili tog jutra kada je došlo do artiljerijskog napada na Knin?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja sam bio u mojoj kući u Kninu, nedaleko od glavnog štaba. Oko 3.30, 4.00 sata, rano u jutro, ja sam primio poziv iz našeg štaba i rečeno mi je da su dobili informaciju iz našeg štaba u Zagreba da će nulti čas biti u 5.00 sati, i da će oni doći da me pakupe iz moje kuće. Oni su došli i pokupili me iz kuće i ja sam otišao u naš štab u Kninu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ako možete molim vas da samo kratko opišete Pretresnom veću šta ste videli i čuli o artiljerijskom napadu prvog dana.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: To je bio masovni artiljerijski napad. Definitivno prema našim vojnim stručnjacima to je bio napad sa distance i mi smo mogli da čujemo bombardovanje širom tog prostora. U nekim oblastima smo mogli videti posledice ovog bombardovanja i u nekim oblastima smo čak mogli videti kuće kako gore, ali iz našeg štaba, kroz prozor gledajući grad.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li ste nešto od toga vi lično primetili?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Šta mislite pod tim „primetili“? Da li sam primetio spaljivanje?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da ste primetili posledice na gradu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da. Sa razdaljine, da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li možete da kažete Pretresnom veću da li su kuće, civilne kuće bile pogođene, iz onoga što ste vi mogli da primetite?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da. Oblasti koje su bile pogođene bile su civilne...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja bih zatražio osnov za ovo.

SUDIJA ORIE: Ako možete prvo da dozvolite svedoku da završi odgovor. Možete li završiti svoj odgovor?

SVEDOK AL-ALFI: Da, gospodine.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Zato što smo mi poznavali tu oblast. Mi smo u toj oblasti bili bar... do tada sam ja tu bio bar tri meseca. I sa naše strane štaba mi smo mogli da vidimo neke oblasti koje su pogođene, ne samo kuće, cisterne za vodu, električni stubovi, i sve to, mi bismo onda videli ta to sve gori, da je bilo pogodaka na tom mestu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, vi ste primetili da je gospodin Mišetić zatražio da ako možete...

TUŽILAC RUSSO: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ...dalje objasnite to pitanje.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, možete li da kažete Pretresnom veću sa koje tačke gledišta ste gledali grad Knin?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa, ja sam bio u svojoj kancelariji i mi smo imali prozore kroz koje ste mogli videti delovi grada.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I u nekim oblastima gde ste videli posledice, kako ste vi znali da su tu bile civilne kuće, na primer?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Kao što sam rekao, mi smo u toj oblasti bili tokom dva, tri meseca pre toga, ja sam tamo bi, to područje je civilno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. I možete li Pretresnom veću dati neku ideju o tome koliko je trajao artiljerijski napad tokom prvog dana?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Prvoga dana, bio je gotovo neprekidno i bio je težak.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. I ponovo kratko, ako možete da opišete Pretresnom veću vaša zapažanja o granatiranju koje se dogodili narednog dana?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Narednog dana je došlo do određenog smirivanja u odnosu na prethodni dan. Uglavnom mnogo slabije nego što je bilo prvog dana. Neke od ovih oblasti koje su bile pogođene koliko se sećam i mi smo videli da one gore. To je bio direktni pogodak i tu se radilo o radio stanici Knin... u Kninu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Možete li reći Pretresnom veću kada ste prvi put napustili bazu UN-a nakon artiljerijskog napada?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa, kao što sam rekao u svojoj izjavi... prvog dana, drugog dana, nismo uopšte mogli izlaziti iz naše baze jer kad smo shvatili da su bila dva tenka Hrvatske vojske izvan naše baze, izvan naše baze, koji nisu dali ni našim vojnim predstavnicima da se pomere. Radilo se na sporazumu između specijalnog predstavnika u Zagrebu, gospodina

Akashija i vlade za kom smo mi kasnije saznali, za kopiju sporazuma, da će nam oni dozvoliti slobodu kretanja. Dakle, ako ne grešim, to nam je bilo dozvoljeno oko 8-mog ili 9-tog.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste vi pratili gospodina Akashija kada je došao u Knin?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, da, ja sam bio taj koji ga je sačekao na heliodromu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste bili u njegovoj pratnji u samom gradu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I možete li molim vas opisati Pretresnom veću čemu ste bili očevidac tog dana u Kninu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: iako je to bio skoro četvrti ili peti dan nakon operacije u to vreme je još uvek bilo bar... smo mi приметili bar 10 ili 11 kuća koje su gorele u gradu i mi smo videli razaranja, bilo nekih kuća koje su bile zapaljene ili neka oštećenja na drugim kućama i na mnogim kućama su čak vrata bila otvorena. Mi smo videli vozila okolo, neka civilna, neka vojna i natovarena opljačkanim stvarima.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste vi lično bili očevidac prilikom pljačkanja tih stvari iz kuća?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Nisam ih video u akciji ali sam video opljačkane stvari.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Shvata. I te pokradene stvari, da li su one bile u posedu civilnih ili vojnih osoba?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: I jednih i drugih. Ponekad vojnih, ili su to čak bili vojni kamioni, a ponekad civilni automobili.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li dati Pretresnom veću ideju o tome šta mislite kada kažete opljačkani predmeti. O kojoj tačno vrsti predmeta govorite?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa ponekad vidite televizore, vidite radio prijemnike, vidite odeću, bilo šta, ličnu imovinu u kućama.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I vi ste pomenuli da su civili učestvovali u tome. Da li znate kako su ti civili došli u grad Knin?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja ne znam tačno kako, ali oni su imali hrvatske tablice koji su u to vreme registarski brojevi u Hrvatskoj.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I u vreme kada je gospodin Akashi stigao u UN... hoću da kažem u Knin, da li je vojnom osoblju UN-a bilo dozvoljena sloboda kretanja u to vreme, ili je to došlo kasnije?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: U to vreme, sporazum je već bio postignut u Zagrebu i na papiru, da, postojala je sloboda kretanja, ali to nije bilo... u stvarnoj praksi, to nije bila puna sloboda kretanja. Hoću da kažem, u nekim oblastima nam nije bilo dozvoljeno...

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I nakon što su hrvatske snage preuzele kontrolu nad tom oblašću, sa kim ste vi bili u zvaničnom kontaktu u hrvatskoj vladi?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Mislite u Kninu?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Sa generalom Čermakom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Pretresnom veću otprilike kada ste se prvi put sastali sa generalom Čermakom, pod kakvim okolnostima?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ako ne grešim, prvog ili drugog dana nakon što nam je bilo dozvoljeno da napustimo bazu. I ja sam bio u pratnji generala Foranda, zato što je to bila vojna situacija. Naši vojni predstavnici su se sastali sa njihovim vojnim predstavnicima i ja sam bio u pratnji generala Foranda kao njegov savetnik za civilne poslove.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Pomenuli ste da je general Forand bio prisutan. Možete li reći pretresnom veću ko je, ako je još neko, bio prisutan na prvom sastanku?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: General Forand uvek... ne uvek ali puno puta kada je odlazio na ovakve sastanke, pratio ga je načelnik štaba pukovnik Leslie, takođe Kanadanin, naš načelnik štaba. A sa druge strane. Ja se njih ne sećam. Ali uvek su bile dve vojne osobe koje su prisustvovala sastancima.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Pretresnom veću da li je bilo ko sa strane UN-a ko je prisustvovao sastanku informisao generala Čermaka o to me šta se događalo, neke od stvari koje ste vi upravo pomenuli da su se događale u Kninu, paljenja kuća i pljačkanja?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, od prvog minuta kada smo videli generala Čermaka, mi smo svi bili službenici uključujući i mene. Mi smo tu stvar istakli: Morate zaustaviti to što se događa u gradu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li informisati Pretresno veće o tome kako je general Čermak odgovorio na to?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, prva reakcija je bila, ili ne znam za to ili pobrinuću se za to.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Pretresnom veću kakvo je bilo vaše razumevanje gospodina Čermaka... izvinjavam se, ovlašćenja gospodina Čermaka u toj oblasti?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa, meni se činilo da je on najviši vojni zapovednik u Kninu i u predgrađu, i ako se dobro sećam ovo se čak bilo službeno javljeno u naš štab da je on službeno postavljen za vojnog komandanta ili vojnog guvernera Knina i okoline.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li vam je general Čermak ikada ukazao da on nema autoriteta da zaustavi događaje kojima ste vi bili očevidac i o kojima ste ga obavestili?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li objasniti Pretresnom veću kako ste tačno komunicirali sa generalom Čermakom. da li je to bilo preko prevodilaca UN-a ili je bilo preko prevodilaca generala Čermaka?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: U to vreme mi nismo imali prevodioce sa nama, tako da je to bilo preko njegovog ličnog prevodioca.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da se vratimo na to šta vam je gospodin Čermak rekao u vezi sa onim što se događalo i o čemu ste vi bili obavešteni, da li vam je on ikada ukazao da on nema sposobnost da zaustavi ono što se dešavalo?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne, nije uopšte, jer kad bi tako nešto počeo govoriti, postavilo bi se pitanje pa ko je on tu onda. Ali on je rekao, ja ću to zaustaviti i ponekad je davao instrukcije nekima od svojih ljudi da odu i vide te oblasti.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li ste vi bili prisutni kada je on davao zadatke drugima, kao što ste spomenuli?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja sam mogao... ja nisam razumeo jezik ali sam mogao videti da on preduzima neke korake, da odmah zove nekoga i on je pominjao iste oblasti koje sam ja spominjao.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Želeo bih da vam pokažem izveštaj o vašem prvom sastanku sa generalom Čermakom.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, ako možemo molim vas da dobijemo dokument 65 ter broj 4758.

SUDIJA ORIE: To će se pojaviti na vašem ekranu, gospodine Al-Alfi, i možda takođe možete koristiti štampanu verziju. Gospodin Russo će vam reći pod kojim tabulatorom to da nađete.

TUŽILAC RUSSO: To bi trebalo da bude u drugom tabulatoru, u fascikli koja vam je data, ako više volite štampanu verziju.

SVEDOK AL-ALFI: Da, više volim. Broj 2?

TUŽILAC RUSSO: Drugi tabulator, to je izveštaj od 8. avgusta u 16.40 časova. Gospodine sekretare, ako možemo da verziju na engleskom na ekranu pomerimo ka gore.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, da li prepoznajete svoj potpis u kućici gde piše ko je slao, u ovom izveštaju?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako možemo da pređemo na prvi paragraf. Druga rečenica, vi kažete: „General Čermak, vojni guverner u toj oblasti, nas je obavestio da se Hrvatska vojska počela povlačiti iz glavnih gradova uključujući i Knin. Tačno je da se na ulicama u Kninu moglo videti više civilne i vojne policije nego vojnog osoblja.“ Gospodine Al-Alfi, možete li reći

Pretnom veću da li je ovo konkretno zapažanje bilo nešto što ste vi lično primetili ili vas je neko drugi informisao o tome?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: O tome su me takođe obavestili svi moji službenici za civilne poslove. To se takođe moglo primetiti, jer smo mi počeli da se malo krećemo gradom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja bih prešao na usvajanje dokumenta po 65 ter broj 4756.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1161.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1161 se usvaja u spis. U odsustvu bilo kakvih prigovora. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, taj izveštaj datira od 8. avgusta 1995. godine. Ja bih sada želeo da ga uporedimo sa sledećim izveštajem koji ste napisali deset dana kasnije, 18. avgusta, i ja mislim da će se to pojaviti u tabulatoru broj 6. Gospodine sekretare, ako možemo da dobijemo dokument po 65 ter broj 4101.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da li ste rekli broj 6? 12-ti ili 18-ti?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da to bi trebao biti... 18-ti.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, evo 18-ti. To bi u stvari trebao biti broj 7.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Izvinjavam se, broj 7. Ako pređemo na prvi paragraf, četvrta rečenica, gde kažete: „Neka vojna postrojenja se sele iz Knina, a neka i dalje ostaju u tom području. Dovodi se još vojne i civilne policije koja bi zamenila vojnike. Lokalne civilne hrvatske vlasti opravdavaju ovako sporu normalizaciju iznenadnom brzom pobedom u vojnoj ofanzivi.“ Gospodine Al-Alfi možete li, molim vas, pojasniti Pretnom veću da li je još uvek bilo značajno prisustvo vojnog osoblja a ne policije i vojne policije 18. avgusta 1995. godine?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, mi smo morali da shvatimo da je to bila vojna operacija i kada kažemo da se vojska povukla to ne znači da se povukao svaki vojnik. To znači da je bilo nekih pokreta, još uvek je bilo pokreta vojske, ali oni nisu bili intenzivni kao što su bili na početku. To je ono što sam mislio pod ovim.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I možete li takođe razlasniti izjavu ovih hrvatskih službenika da je ova spora normalizacija bila rezultat iznenađujuće brze pobede? Možete li reći Pretnom veću, iz vaše perspektive zašto ili ako su vam objasnili zašto bi jedna iznenađujuće brza pobeda imala kao rezultat sporo povlačenje vojnika?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Po mom ličnom mišljenju, ja mislim da uverenje koje je u to vreme prevladavalo čak možda i kod hrvatskih vlasti bilo je da će sa srpske strane doći do dužeg otpora...

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ja ne mislim da pitanje gospodina Russoa tačno odražava ono što se kaže u izveštaju. Ja mogu videti referencu o sporu normalizaciji, a ne o sporu povlačenju vojnika.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, pozvani ste da citirate izveštaj.

TUŽILAC RUSSO: Možda to mogu pojasniti sa svedokom, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Samo da citat bude tačan. Ako se oslanjate na citat. Ako se ne oslanjate, onda učinite da to bude jasno.

TUŽILAC RUSSO: Ako mogu prvo da odgovorim na prigovor. Red, lokalne hrvatske vlasti su pravdale ovu sporu normalizaciju kao što je opisano u prethodnoj rečenici, što ukazuje da su vojnici još uvek ostali u toj oblasti... (preklapanje govornika)

ADVOKAT MIŠETIĆ: (preklapanje govornika)... pred svedokom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, opšte uputstvo je da ako se ulaže prigovor na način na koji se svedoku predstavlja dokument da to treba da bude odmah zaustavljeno i predočiti doslovno dokument svedoku, ako vam za to trebaju dve rečenice, onda pročitajte te dve rečenice, ali nemojte početi sa interpretacijom dokumenta u prisustvu svedoka.

TUŽILAC RUSSO: U redu, gospodine predsedavajući.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, u rečenici gde kažete: „Lokalne hrvatske civilne vlasti su pravdale ovu sporu normalizaciju iznenađujuće brzom pobedom u vojnoj ofanzivi.“ Šta ste mislili kada ste pomenuli „ovu sporu normalizaciju“?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ako pogledamo dve rečenice ili tri rečenice pre ove rečenice, vama je jasno da govorimo o normalizaciji iz jednog razloga. Ne govorimo o vojnoj. Mi govorimo o vraćanju vode, struje i svega drugog, zbog toga sam ja rekao spora normalizacija.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Ja bih želeo da predemo na usvajanje dokumenta po 65 ter broj 4101.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1162.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1162 se usvaja u spis, u odsustvu prigovora. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, mogu li takođe, gledam na sat, sada ili u narednih dva ili tri minuta, možete li odrediti pogodan trenutak za pauzu.

TUŽILAC RUSSO: Pogodan je svaki trenutak, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo, gospodine Al-Alfi, imati pauzu od otprilike 20 minuta. Nastavićemo u do 12.50 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, nemam običaj da komentarišem o... pa neću to ni danas činiti. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Gospodine sekretare, ako možemo, molim vas, da dobijemo dokazni predmet Tužilaštva broj P1161.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, ako mogu ponovo da vas vratim na tabulator 2 vaše fascikle, ovo je ponovo izveštaj od 8. avgusta a kom smo malo razgovarali ranije. I ako možemo da pređemo na paragraf 5 tog dokumenta, koji je ja mislim na drugoj stranici. Vi tu možete videti, gospodine Al-Alfi, u paragrafu 5 se navodi: „Prema generalu Čermaku, očekuje se da će hrvatske civilne vlasti danas stići u Knin.“ gospodine Al-Alfi, da li ste znali za ovu objavu da je civilna vlast bila uspostavljena pre ovog sastanka koji ste vi imali sa generalom Čermakom?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Po vašem mišljenju, s obzirom da ste imali kontakte sa generalom Čermakom i drugima, da li se vama činilo da je civilna vlast uspostavljena u Kninu kada ste se vi prvi put sastali sa generalom Čermakom?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I takođe u tom paragrafu u trećoj rečenici, vi spominjete da je general Čermak obećao da će zakazati sastanak između vas i tih civilnih vlasti istog tog popodneva. Možete li reći Pretresnom veću koliko je stvarno prošlo do tog sastanka sa civilnim vlastima u Kninu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Sastanak nije održan. On je to samo obećao, ali sastanka nije bilo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja nisam siguran, ako gospodin Russo... u kom trenutku će završiti sa ovim nizom ispitivanja, ali ja bih uložio prigovor na osnovu za prethodno pitanje koje je glasilo da li se vama činilo. Ja mislim da je nejasno osnova po kojoj bi neko došao do takvog zaključka.

SUDIJA ORIE: Ja ću to ostaviti vama gospodine Russo, da li želite da to istražite ili ćemo to ostaviti za unakrsno ispitivanje.

TUŽILAC RUSSO: Ja mislim da bi to moglo postati jasnije tokom daljeg ispitivanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo sačekati i videti. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, da li ste vi, u stvari... u nekoj kasnijoj fazi, da li ste se vi upoznali sa ljudima koji su bili u civilnoj vlasti u Kninu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Samo sa jednom osobom koja je bila postavljena za gradonačelnika Knina ili nešto slično. Ja mislim, ako ne grešim da je njegovo ime bilo Relić, ali spominje se u jednom od mojih izveštaja. Ne sećam se sada punog imena.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I taj gradonačelnik Knina kog spominjete, možete li reći Pretresnom veću u vezi sa kakvim stvarima ste se nalazili sa njim da biste razgovarali?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Zato što sam se ja bavio civilnim aspektima, pa je za mene, bilo normalno da radim sa civilnom stranom, sa nekim ko je navodno bio gradonačelnik. Dakle ja sam istakao... ja sam na početku imao jedan ili dva sastanka sa njim, ali sam ustanovio da on nema odgovore osim da je primio na znanje ono što bih mu rekao, a čak bi mi u nekim prilikama rekao, bolje je da se ovim pitanjima bavite sa generalom Čermakom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li Pretresnom veću dati ideju o tome za koju vrstu pitanja bi vas on uputio da se obratite generalu Čermaku?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno. To su bili na primer slučajevi o kojima su mene moji službenici za civilne poslove obavestili da su neki ljudi pretrpeli zastrašivanja ili nešto slično na civilnoj strani, i ja bih otišao kod njega, jer je ovo civilno pitanje, i on bi rekao, ja ne mogu ništa da učinim u ovom trenutku. Bolje je da to pokrenete sa generalom Čermakom. jer je on znao da sam ja još uvek bio u kontaktu sa generalom Čermakom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li ste se vi, u stvari, i obratili generalu Čermaku u vezi sa tim istim pitanjima?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Naravno, da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I ponovo, možete li reći Pretresnom veću kakav je bio odgovor generala Čermaka nakon što biste vi nastavili sa iznošenjem tih informacija?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: On bi ih primio. On bi ih primio, i rekao bih, ja ću se raspitati, ja ću to pogledati i videti šta mogu da uradim. Dali u nekim slučajevima, da, mi bismo primetili neke promene, u drugim slučajevima, ista situacija se nastavljala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Al-Alfi, kada kažete pretrpeli zastrašivanja ili nešto slično, koju vrstu patnji ste imali u vidu?

SVEDOK AL-ALFI: U nekim oblastima, gospodine, obaveštavali bi me da se ljudi čak plaše da se vrata svojim kućama i da čak žive u planini jer su uplašeni, i da su to civili. Zbog kretanja

Hrvatske vojske u njihovim zasjecima. To je ono što sam mislio pod tim da su pretrpeli patnje zbog zastrašivanja.

SUDIJA ORIE: Vi ste to uzeli zajedno. Oni nisu pretrpeli nešto drugo osim zastrašivanja jer vi možete zamisliti patnje i bez zastrašivanja. Ali vi ste to uzeli zajedno.

SVEDOK AL-ALFI: Da, gospodine.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, vi ste spomenuli da su neke od stvari na koje ste skrenuli pažnju generalu Čermaku, vi ste rekli da ste kasnije videli neke promene u tim slučajevima. Možete li Pretresnom veću dati informacije o tome šta je to bilo što se promenilo nakon što ste o tome obavestili generala Čermaka?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: U stvari, postoje dva pitanja u ovom pitanju. Ponekad smo mu skretali pažnju da je neka kuća bila zapaljena, do trenutka kad bi on tamo otišao vatre više ne bi bilo, šteta bi bila načinjena, nije bilo više šta što bi gorelo, neke kuće bi i dalje bile pljačkane. Dakle, sve bi već bilo učinjeno. Kada ja dobijem odgovor sve je već učinjeno. Sve je u redu. U redu, ali u kakvom stanju. Druge stvari, kada odem kod njega i kažem, ljudi iz tog zaseoka... ili informisan sam da su oni uplašeni, on bi dao uputstvo nekom od svojih kolega u okolini da odu i proveriti ta zaseok odmah. I drugog dana ja bih opet video moje ljude i ja bih ustanovio da ljudi kažu u redu smo niko nas ne plaši više.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li su službenici za civilne poslove koje ste slali u te oblasti kao što je ova, da li su vam potvrdili da je, u stvari, general Čermak stvarno poslao neke ljude ili da su se neki ljudi pojavili tamo na zahtev generala Čermaka?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Oni su mi samo potvrdili jednu stvar, i to od ljudi, da znaju da su se tamo pojavili neki ljudi. Ali oni nisu rekli dali je general Čermak ili ne. Ja pretpostavljao to jer sam ranije o tome razgovarao sa generalom Čermakom.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Ako možemo da pređemo na paragraf vašeg izveštaja, ja želim da postavim samo jedno pitanje o koje nije baš sa tim povezano. U paragrafu 7 trećoj rečenici vi ukazujete da vas je neko iz hrvatskog Crvenog krsta informisao da su svi vojno sposobni muškarci među raseljenim osobama u bazi UN-a bili ratni zarobljenici. Možete li razjasniti Pretresnom veću da li vam je osoba iz hrvatskog Crvenog krsta rekla... možete li objasniti zašto vam je rekla da su to ratni zarobljenici?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Zbog toga što, prema informacijama naših službenika za civilna pitanja, mi smo znali da su oni odveli neke ljude, koji su došli u sektor, izvan sektora, izvan onoga što je bio sektor, na ono što se nazivalo hrvatskom teritorijom. I taj čovek iz hrvatskog Crvenog krsta iz Zadra je to potvrdio njima, da us oni ratni zarobljenici, naročito oni koji su nosili ratne uniforma RSK.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Malo sam zbunjen vašim odgovorom. Paragraf 7 ukazuje na ovo, citiram: „Gospodin Branko Zubović iz hrvatskog Crvenog krsta u Zadru zatražio je listu raseljenih osoba koje su unutar štaba sektora Jug. Prema njegovim rečima ovaj zahtev upućen je

u ime hrvatske vlade. On tvrdi da su one raseljene osobe koje su vojno sposobni muškarci ratni zarobljenici.“ Možete li razjasniti da li se gospodin Brankovic [sic] poziva na ljude... raseljene osobe koje su bile unutar baze UN-a ili raseljene osobe negde drugo?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: On govori o ljudima koji su bili u bazi UN-a.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I da li vam je on ukazao da li je ta odluka da se oni odrede kao ratni zarobljenici, njegova odluka ili odluka hrvatske vlade?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa on je govorio da je to bilo prema odluci hrvatske vlade, ali ja ga nisam dalje ispitivao.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: To se ukazuje u rečenici nakon te: „On nas je dalje informisao da se u Zadru nalazi 300 srpskih zarobljenika od kojih je 50 do 100 vojnika.“ On vam nije objasnio zašto drugih 150 do 200 ljudi koji očigledno nisu bili vojnici, zašto su oni bili zarobljenici?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Želeo bih da predemo... gospodine sekretare, na dokument po 65 ter 4134. Gospodine Al-Alfi, ovo je izveštaj od 24. Avgusta i pojavljuje se u tabulatoru 9. I ako možemo da predemo na poslednju stranicu. Gospodine Al-Alfi, ovaj izveštaj pokriva neka zapažanja Akcionog tima za ljudska prava iz Vrlike u Knin u kom se izveštava o paljenju i razaranju. Na poslednjoj stranici, treća rečenica u pretposlednjem paragrafu. Rečenica za koju sam zainteresovan glasi: „Nastavak razaranja kuća ili paljenje ili sistematska pljačka rešavaće se sa relevantnim hrvatskim vlastima.“ Možete li molim vas reći Pretresnom veću ko su bile relevantne hrvatske vlasti sa kojima ste trebali da ovo rešite?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ja mislim da je general Čermak.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja želim da predemo na usvajanje dokumenta po 65 ter broj 4134.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1163.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1163 se usvaja u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući. Ako možemo, molim vas, da dobijemo dokument po 65 ter broj 4221.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, ovo je tabulator 12 u vašoj fascikli. Ovo je izveštaj koji datira od 8. septembra. Ako možemo da predemo na stranicu 3 u engleskoj verziji. Ovde vi ukazujete da ste se sastali sa generalom Čermakom 7. septembra, na početku drugog celog paragrafa, a na BHS-u to se pojavljuje na drugoj stranici u petom celom paragrafu. Vi kažete: „Tokom razgovora sa generalom Čermakom mi smo pokrenuli pitanje nastavljanja pljačkanja i paljenja kuća u toj oblasti. Mi smo dalje pomenuli konkretne slučajeve nedavnih

ubistava na koja mu je skrenuta pažnja i tražili smo mu rezultate istrage hrvatskih vlasti. General Čermak nije poricao nastavak takvih aktivnosti i rekao je da je strogo naređenje bilo izdato da se uhapsu oni koji čine ova krivična dela.“ Dole dalje, u poslednjoj rečenici u ovom paragrafu, vi kažete: „General Čermak se složio da svoja uputstva za više zajedničkih patrola civilne policije UN-a i civilne policije, naročito u udaljenim selima.“ Gospodine Al-Alfi, iz vaših kontakata sa generalom Čermakom možete li objasniti Pretresnom veću kako ste vi razumeli kakav autoritet ima general Čermak u pogledu davanja uputstava civilnoj policiji?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ko što sam rekao, nakon pada Knina, odnosno onoga što je bio sektor Jug, naš štab je dobio pismeni dopis od hrvatske vlade u kom je stajalo da je general Čermak vojni guverner te oblasti. Za sve smo se obraćali njemu, to znači da je on bio najviši službenik u toj oblasti. Zbog toga smo u našim izveštajima govorili da je on taj koji ima kontrolu ili nadzor ili sve komponente hrvatskog pristupa u toj oblasti, uključujući i njihovu civilnu policiju.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li još malo da objasnite kako su ove zajedničke patrole između civilne policije UN-a i hrvatske civilne policije bili organizovana i koja je bila uloga generala Čermaka u tom procesu?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ako pogledate, ovaj izveštaj je bio od 8. septembra, ali to je bilo da se on slaže i da će dati uputstva. Da li je to bilo odmah sprovedeno, ne. U stvari je bilo veoma malo slučajeva ta zajednička patrola je zaživela. U ostalim, to uopšte nije bilo sprovedeno.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Gospodine Al-Alfi, ja bih kratko želeo da govorimo o incidentu u Gruborima, u dolini Plavno. Izvinjavam se.

TUŽILAC RUSSO: Ako mogu da ponudim na usvajanje dokument po 65 ter broj 4221.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P1164.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1164 se usvaja u spis, u odsustvu bilo kakvih prigovora. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Dozvolite da vam pokažem dokument 65 ter broj 4174.

TUŽILAC RUSSO: Molim vas, gospodine sekretare. Izvinjavam se. Ako možemo da dobijemo dokument po 65 ter broj 6494. To je u stvari mnogo čitljivija verzija dokumenta 4174. Izvinjavam se.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, ovo se pojavljuje u tabulatoru 19 i vašoj fascikli.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, samo radi reference, kada se pozove dokument 6494 u elektronsku sudnicu, pojave se dva dokumenta. Jedan je onaj koji pominje gospodin Russo, a drugi čini se da uopšte nije povezan sa ovim svedokom.

TUŽILAC RUSSO: Ako je to problem, mi ćemo to ispraviti, časni Sude, mene interesuje samo prva stranica.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, vi ćete videti da je ovo pismo generala Čermaka upućeno vama, reč je o nastavku rasprave koju ste imali sa generalom Čermakom 29. avgusta 1995. godine u vezi sa incidentom koji se dogodio u Gruborima. Da li se sećate gospodine Al-Alfi incidenta koji se desio u Gruborima?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Kao što sam rekao, ja sam o tome izvestio i kao što sam rekao u mojoj izjavi da je jedan od izveštaja koji sam ja dobio od mojih službenika za humanitarna pitanja da se ovaj incident dogodio. Ja sam to dao generalu Čermaku, generalu Čermaku, da to objasni. I ako vidite čak i u mojoj izjavi, ja sam rekao da je jedna osoba ubijena, jer je neko ubijen u kasnijoj fazi nakon operacije, što je takođe prijavljeno i oni su čak naveli ime te osobe, dakle to je bio razlog, pojasniti kakvu akciju je njegova vojska... ili pod njegovom kontrolom preduzela.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako pogledamo treći paragraf u ovom pismu, general Čermak krivi neprijateljske vojnike ili teroriste za ovaj incident i ističe: „Usled borbenih delovanja i upotrebe raketnog bacača zapaljeno je nekoliko staja i kuća što je prouzrokovalo smrt dve neidentifikovane žene i dva starija muškarca (Miloš Grubo i Jovo Grubo) koji su stradali od prostrelnih rana.“ I u poslednjoj rečenici ovog pisma general Čermak kaže: „Ja sam lično posetio ovaj zaseok narednog dana i lično se uverio da su se događaji desili onako kako je gore opisano.“ Gospodine Al-Alfi, da li vam je general Čermak ikada objasnio kako je proverio da je ova verzija događaja bila stvarno ono što se dogodilo?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja bih sada hteo da predem na usvajanje dokumenta po 65 ter broj 4174.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Vi mislite na bolje čitljivu kopiju a to je 6494, što bi onda bilo...

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, časni Sude, mislim na 6494.

SUDIJA ORIE: Onda 6494 i samo ova jedna stranica.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1165, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1165 se usvaja u spis.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, pre nego što završim, ja bih želeo da vam pokažem pismo koje ste vi uputili generalu Čermaku po vašem odlasku iz Knina.

TUŽILAC RUSSO: Ako možemo molim vas da predemo na dokument po 65 ter broj 3444.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: U vašoj fascikli, gospodine Al-Alfi, to je pod tabulatorom broj 16. To je pismo od 22. novembra 1995. godine i u drugoj rečenici u trećem paragrafu, gospodine Al-Alfi, vi kažete: „Za mene je bilo veliko zadovoljstvo raditi sa vama tokom vaše službe kao komandanta vojne oblasti Knin. vaš profesionalizam i osećaj odgovornosti i briga za rešavanje problema sa kojima se suočava ovo područje dugo će se pamtili.“ Da li se sećate da ste poslali ovo pismo generalu Čermaku.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Verovatno, da. Ali ja ne vidim ništa pogrešno u tome. Jer sam ja saradivao sa njim, on je bio predstavnik lokalnih vlasti. Ja sam bio predstavnik Ujedinjenih Nacija i mi smo morali da saradujemo.

SUDIJA ORIE: To nije optužba. To je samo pitanje.

SVEDOK AL-ALFI: Hvala.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da, gospodine Al-Alfi, ja vas svakako nisam optužio ni za šta. Ja samo želim da znam da li možete da opišete Pretresnom veću kako je po vašem viđenju general Čermak demonstrirao osećaj odgovornosti za pitanja koja ste vi pokrenuli sa njim.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Po mom mišljenju, osećaj odgovornosti bar kada sam ja tražio da se sastanemo, on ne bi odbio. Kada sam ja govorio on bi me slušao. Da li je on preduzimao akcije, to je nešto drugo. Za mene to je profesionalizam. Saslušati drugu stranu i videti šta može da se uradi.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Možete li reći Pretresnom veću na osnovu svih sastanaka koje ste imali sa generalom Čermakom i svo to vreme tokom kog ste ga informisali o pljačkama, paljenju i drugim kršenjima ljudskih prava, možete li reći Pretresnom veću iz vaše perspektive da li ste vi verovali da general Čermak radi bilo šta po pitanjima na koja ste mu vi skrenuli pažnju?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa ja ne bih to rekao tako da li je on ili nije. Da li su se stvari promenile, ja bih rekao da se nije puno toga promenilo. Dakle, nije na meni da lično sudim da li je on preduzeo akciju ili nije. Ali u nekim slučajevima, kao što sam rekao, nije bilo više ništa da se uništi, kada je šteta je već pričinjena, a situacija se postepeno menjala od mnogo zapaljenih kuća do toga da se ništa više nije moglo opljačkati ili zapaliti. Dakle sve što želim da kažem je da ja ne znam kako se to dogodilo. Da li je to bio on ili neko drugi, ja to ne znam. Ali za mene, ja sam video da se situacija menjala... barem je paljenje prestalo.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala, gospodine Al-Alfi.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine predsedavajući, ja nemam više pitanja za svedoka. Ja ću ponuditi dokument broj 3444.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1166, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P1166 se usvaja u spis.

TUŽILAC RUSSO: Ja nemam više pitanja za svedoka, časni Sude. Međutim, ja sam želeo da ponudim na usvajanje preostala dokumenta koja su podneta Odbrani i Pretresnom veću. Ja razumem da i dalje postoje prigovori na tri dokumenta. Ja svakako mogu poslati spisak onih koji ostaju i treba da budu podneti sekretaru i onda ih mi možemo ponuditi.

SUDIJA ORIE: To je podnesak Tužilaštva od 12. decembra u vezi sa predlogom da se dodaju dokazni predmeti povezani sa jednim svedokom. Da li je to taj podnesak o kom govorimo?

TUŽILAC RUSSO: Da, jeste, časni Sude. Međutim ja sam podneo ažuriranu tabelu. Gospodin Kuzmanović je pomenuo Pretresnom veću juče da se to uključuje još jedan dokument i dodaje sama izjava.

SUDIJA ORIE: Da ja to imam u mom... mi znamo da su prigovori uloženi u vezi sa tri dokumenta. A što se tiče ostalih?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Nemamo prigovor, časni Sude. Ali samo jedna tehnička stvar, časni Sude, na stranici 48 redovi od 15 do 17, vi ste ukazali da bi Pretresno veće želelo da vidi ta tri dokumenta na koje je uloženi prigovor. Ne znam da li je Pretresno veće nameravalo da ih pogleda u sudnici ili u svojim prostorijama.

SUDIJA ORIE: Rekao bih da nije neophodno u sudnici. Da, ako možete da me podsetite koji su brojevi u pitanju, tačni brojevi da ih mogu naći u transkriptu.

TUŽILAC RUSSO: To su brojevi po 65 ter, časni Sude. Za te dokumente to bi bilo dokument po 65 ter broj 4125. Dokument po 65 ter broj 4133. I dokument po 65 ter broj 4252.

SUDIJA ORIE: Hvala. Da, mogu li da dobijem naznake od Odbrane kojim redosledom će se voditi ispitivanje, unakrsno ispitivanje gospodine Al-Alfija; i drugo naznake o vremenu.

ADVOKAT KAY: Ja ću biti prvi. Očekujem da će mi biti potreban jedan dan sa svedokom.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ja ću biti drugi, časni Sude i ne očekujem da će mi biti potrebno više od jednog sata.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ja ću biti poslednji, časni Sude, i ne očekujem da će mi biti potrebno više od jednog sata.

SUDIJA ORIE: Da. Što znači da ne možemo završiti 17-tog, izgleda da ćemo završiti 17-tog... ne, 18-tog. Pogrešio sam. Gospodine Al-Alfi, mi ćemo vam postavljati pitanja sve do 18. decembra.

SVEDOK AL-ALFI: Ja sam vam na raspolaganju, časni Sude, iako mi je rečeno da ću moći da otputujem sutra.

SUDIJA ORIE: Ta to se promenilo... naravno, strane će dati sve od sebe da vi ovde ostanete što kraće. Ali to je, naravno, pravična prilika koju trebamo dati za unakrsno ispitivanje.

SVEDOK AL-ALFI: Naravno, razumem.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, hajde onda da ne gubimo vreme. Prvo će vas unakrsno ispitati gospodin Kay. Gospodin Kay je zastupnik gospodina Čermaka.

ADVOKAT KAY: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KAY

ADVOKAT KAY – PITANJE: Gospodine Al-Alfi, prvo pitanje koje želim da vam postavim odnosi se na vašu izjavu tokom razgovora koji je vođen sa vama. Reč je o dokaznom predmetu Tužilaštva broj P1160 i ja bih želeo da pređemo na 64 stranicu tog dokumenta. To je snimak vašeg intervjua, a ispitivala vas je izvesna Kellie Ward, i vi ste odgovarali na ova pitanja. I videćete u redu 23, Kellie Ward kaže: „Mi smo razgovarali o Čermaku pre nego što smo okrenuli traku na drugu stranu. U svrhu ovog razgovora, možete li mi reći nad čim je Čermak imao kontrolu i dokle su se protezala njegova ovlašćenja.“ Časni Sude, odgovor je bio: „Ja ne znam tačno dokle.“ Onda je Kellie Ward najavila: „Prekida se snimljeni zapis našeg razgovora. Gospodine Al-Alfi, koliko je sada sati?“ vi ste rekli: „Izvinjavam se, sada je 3.18.“ Onda je ona rekla: „Prekidamo na kraće vreme.“ Hajde da pređemo na sledeću stranicu. Razgovor je nastavljen u 3.35 sati. Taj prekid je trajao 15 minuta. I razgovor se nastavlja: „Hvala.“ I ona kaže: „Pre prekida razgovarali smo o gospodinu Čermaku i ja sam vas pitala ako možete molim vas da mi objasnite šta ste mislili da su njegove odgovornosti u toj oblasti.“ Ona nije dodala odgovor koji ste vi prethodno dali na drugoj stranici, ja ne znam tačno kako, ali vi onda dajete veoma dug odgovor o tome kako je on vojni komandant ili kako ima odgovornost vojnog komandanta, i mi tu možemo videti kakav je bio odgovor. Ja želim da znam šta se desilo u tih 15 minuta, gospodine Al-Alfi, šta su vam tada rekli, jer nema objašnjenja u zapisniku. U ostatku vašeg intervjua, kada dolazi do prekida... kada vam vaša ćerka donosi šolju čaja, ili morate otvoriti vrata ili nešto drugo, uvek imamo objašnjenje. Ja bih želeo da nam kažete šta se događalo tokom tih 15 minuta.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: To je veoma jasno, ako primetite... Ja se ne sećam tačno šta se desilo. Ali ako ste primetili na stranici 64.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pitanje pod broje 23, pitanje je bilo: Recite mi šta je Čermak... da li...nad čim je Čermak imao kontrolu. Nad čim je imao kontrolu. Dakle pitanje nije o kontroli. To nije moja procena. Ali kada je pitanje kasnije ponovo postavljeno... zašto je došlo do prekida. U ovom trenutku ja se ne sećam zašto je došlo od pauze. Ali preformulisano pitanje

je bilo: Šta vi mislite koja je bila oblast njegove odgovornosti? Na to ja mogu odgovoriti, da li je on imao stvarnu kontrolu, to odgovoriti ne mogu. Zbog toga vi možete videti da je pitanje takođe bio preformulisano.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ali šta vam je rečeno tokom prekida snimanog razgovora što nije moglo da bude u zapisu? Šta vam je rečeno, jer osoba koja postavlja pitanja prekida razgovor, pa kad ja ovo pogledam nekoliko godina kasnije, ja ne znam šta je tu bilo rečeno. Da li razumete?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Pa ja se ne sećam zašto je to bilo zaustavljeno. U ovom trenutku, ja ne mogu da se setim zašto je to bilo zaustavljeno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li je bila rasprava o tome šta treba da kažete?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se razgovaralo o tom pitanju?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Jeste li sigurni?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li se možete setiti?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam nije se razgovaralo o samom pitanju, jer je sve bilo snimljeno.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pa, nije bilo, zar ne?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ne, taj deo... ako se traka zaustavi onda se ni o čemu nije razgovaralo.

ADVOKAT KAY – PITANJE: jer vi onda sa vašeg odgovora, ne znam kako tačno, menjate pitanje, a onda i odgovor.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Možda za mene... možda je ona preformulisala pitanje da bi meni razjasnila, ali za mene, da li ja znam da li je on imao kontrolu je nešto sasvim drugo u odnosu na ono šta ja mislim da je bila njegova odgovornost.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ja bih sada želeo da pođemo kroz izveštaje koje ste vi mogli dostaviti kojima ste vi bili autor ili ste ih vi poslali, i prvi je dokument koji ćemo pogledati je i vremenski prvi dokument, dokazni predmet Tužilaštva broj 1161.

ADVOKAT KAY: Dok čekamo da se to pojavi na ekranu, časni Sude, mi još nismo pripremili spisak dokaznih predmeta koje treba obelodaniti zato što je svedok prvobitno trebao biti svedok koji će direktno odgovarati na pitanja i to se danas promenilo po Pravilu 92 ter.

SUDIJA ORIE: Dakle, vi ste očekivali da unakrsno ispitivanje počne kasnije?

ADVOKAT KAY: Da. Ja ću samo danas koristiti dokumenta Tužilaštva kroz koje smo prošli, i onda ćemo mi pripremiti spisak svih drugih dokumenata u svetlu današnjeg ispitivanja gospodina Russoa.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ja ću proći kroz ove izveštaje, pa će to oduzeti neko vreme, ali ja mislim da je to važno gospodine Al-Alfi. Ovo je prvi dokument i mi ćemo pogledati sastanke koje u vašim izveštajima koje ste vi imali sa generalom Čermakom da bismo videli šta ste vi zapisali u tim izveštajima. Da li to razumete?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da. Ali recite mi o kom se izveštaju radi.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pogledaćemo izveštaj od 8. Avgusta. To je na 1640...

TUŽILAC RUSSO: Ja mislim da je to tabulator 2 u svedokovoj fascikli. Ja ću vam časnici Sude poslati e-mail, kako bi ovo učinili malo lakšim, ja ću poslati e-mailom Odbrani tabelu koja pokazuje brojeve tabulatora za svaki dokument.

ADVOKAT KAY: Hvala.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da li ste dobili dokument?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Da, gospodine.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da. Videćete to uvek i na ekranu ispred vas, ako su vam potrebne smernice. Ovo je prvi izveštaj i mi to vidimo u paragrafu 1: „Informisani smo od strane generala Čermaka... vojnog guvernera u toj oblasti o tome da je Hrvatska vojska počela sa izvlačenjem iz glavnih gradova.“ Ako pogledamo vaš izveštaj o tome šta je general Čermak rekao tu ne nalazimo ni jednu rečenicu koja ukazuje na paljenja, pljačkanja i druga krivična dela. Tu su sadržane stvari koje vidimo u dokumentu, ali se ne pominju paljenja, pljačke i zločini tokom vašeg sastanka sa generalom Čermakom. dakle, to nije bilo pitanje koje ste vi pokrenuli ili o kom ste razgovarali na tom sastanku sa njim, zar to nije tačno?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ovo je bio uvodni sastanak, kao što primećujete datim je 8. Kao što sam rekao, to je bio prvi put da smo izašli iz naše baze.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da, ali ono što sam ja izneo je tačno, vi ste zapisali o čemu je bio vaš sastanak sa generalom Čermakom, da se tu govorilo o vojnoj i civilnoj policiji, civilnim vlastima koje se očekuju da dođu u Knin i o drugim pitanjima, slobodi kretanja. Ali nije pokrenuto pitanje krivičnih dela; zar to nije tačno?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: U to vreme, kao što sam rekao, to je bio uvodni sastanak, dakle mi smo se upoznavali kako bismo znali šta su čije odgovornosti.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Hvala vam puno.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Nema na čemu.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Pogledaćemo sledeći dokument. To je dokument po 65 ter broj 4755. To je dokument koji nije izveden putem svedoka, i reč je o zapisniku u 20.55.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Mm-hm.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Kao što možete videti radi se o vašem sastanku tog jutra sa generalom Čermakom i predstavnicima prognanih osoba u bazi UNCRO-a. Možemo videti razgovor na tom sastanku, ono što je bilo ponuđeno tim raseljenim osobama, prava. Možemo videti u paragrafu 4, razgovor o mrtvim telima koja su bila pronađena, 90 posto njih su bili vojnici, a središnja stvar je da je glavna osoba za kontakt bio dr Brkić načelnik sanitarne jedinice i možemo videti da se tu razgovaralo i vojnicima koji su počinili ratne zločine i o raseljenim osobama. Ponovo se ništa ne pominje o pljačkama, paljenjima i zločinima...

ADVOKAT KAY: Može li na ekranu da se prikaže sledeći paragraf, molim vas. Hvala vam puno. Stranica 2.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Mi smo to pregledali, gospodine Al-Alfi. U ovom izveštaju se ništa ne pominje da ste vi pokrenuli pitanje o pljačkama, paljenjima, ubistvima na sastanku sa generalom Čermakom. da li se slažete?

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Ako primetite...

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: ...ovo je isti... ovaj izveštaj je od istog dana kao prethodni izveštaj. Prošlo je manje od četiri sata između njih.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: Kada je reč o vremenu, u redu? I prema prvom sastanku koji smo imali, general Čermak je rekao da želi da se sastane sa ovim ljudima, da razgovara sa njima...

ADVOKAT KAY – PITANJE: Da.

SVEDOK AL-ALFI – ODGOVOR: ...koji su bili u našoj bazi. Mi smo mu dozvolili. Tom prilikom se razgovaralo o onima koji su raseljeni i koje su u našoj bazi. To nije opšta situacija. To je izveštaj o ovom konkretnom sastanku.

ADVOKAT KAY – PITANJE: Ja se slažem i zahvaljujem vam se na objašnjenju.

ADVOKAT KAY: Može li ovaj dokument da bude uvršten kao dokazni predmet, časni Sude.

SVEDOK AL-ALFI: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj 1208.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, nemate prigovor?

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Onda se dokument usvaja u spis. Gospodine Kay, gledam na sat.

ADVOKAT KAY: Da.

SUDIJA ORIE: Pošto očigledno želite preći na drugu temu ili bar na drugi dokument...

ADVOKAT KAY: Ne. Ovo će se nastaviti kroz ove dokumente, časni Sude, i ovo je odgovarajući trenutak.

SUDIJA ORIE: Da. Ja sam shvatio da se na ovom spisku dokumenata koji nisu uvedeni putem svedoka nalazi i dokument po 65 ter... to je očigledno broj 6152, a to je dokument koji je privremeno dobio broj po 65 ter. Ja nisam čuo prigovore na uvrštavanje tog dokumenta. Da li onda mogu zaključiti da nema prigovora i na dodavanje tog dokumenta na spisak 65 ter.

ADVOKAT KAY: Ja ću koristiti taj dokument, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. U vezi sa dokumentom 4125, možemo li da dobijemo informaciju da li se radi samo o paragrafu ili o celom dokumentu, kada je reč o prigovorima, 4125 je dokument od 23. avgusta.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, gospodine predsedavajući. Ja imam prigovor na paragrafe od 1 do 6 i teoretski... da, pretpostavljam da se u paragrafu 7 pominje groblje u Gračacu, pa bi to moglo biti relevantno. Ali paragrafi od 1 do 6 se bave pitanjima koja se ne odnose na Splitsku vojnu oblast ili opštinu Knin. Hvala.

SUDIJA ORIE: Sledeći je onda 4133. Koji bi to paragrafi bili. To je dokument od 24. Avgusta.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, gospodine predsedavajući. Paragrafi od 1 do 5 su izvan Splitske vojne oblasti i opštine Knin.

SUDIJA ORIE: A šesti bi bio unutar.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: I onda poslednji bi bio 4252 i to bi bilo... to je od 20. septembra.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da. Onoliko koliko ja mogu da kažem, ceo ovaj dokument sadrži stvari koje su izvan Splitske vojne oblasti i opštine Knin.

SUDIJA ORIE: Prigovor obuhvata ceo dokument. Hvala, gospodine Mišetiću. Završavamo danas sa radom, gospodine Al-Alfi. Nastavljamo sutra, 17. decembra, u 9.00 časova ujutro, u ovoj istoj sudnici broj 1.

Sednica je završena u 13.48h.

Nastavlja se u sredu, 17. decembra 2008, u 9.00h.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje